2101/1/14
4
#0451-e

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA
AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121; 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630.

SATURDAY, OCTOBER 31, 1970

LATVIJA
AMERIKĀ

76. NRS. SESTDIENA, 1970. GADA 31. OKTOBRIS 20. GADS

SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25. centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs – Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTANS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28. West-Germany.

NATIONAL LIBRARY
JAN 20 1971
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

MŪSU IESPĒJAS RUNĀT AUG

VOLDEMĀRS KORSTS IECELTS PAR PADOMNIEKU ĀRPOLĪTISKOS JAUTĀJUMOS

(Intervija ar jauno padomnieku)

Republikāņu partijas nacionālitāšu daļas vadītājs L. Paštors paziņojis, ka ASV ārlietu ministrs Rodžers iecēlis 17 izcilus nacionālitāšu grupu vadītājus kā īpašus padomdevējus ārpolītiskos jautājumos. Latviešus šajā speciālo padomnieku komitejā pārstāv Voldemārs Korsts. Savā ziņojumā presei Paštors uzsvēris, ka šī iecelšana nevien apstiprina prezidenta Niksona solījumu ievērot ASV etnisko grupu vajadzības un domas, bet arī prezidenta apņemšanos saistīt valdības polītisko līniju ar tiešu, visu šķiru pilsoņu domu uzklausīšanu.

Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis Voldemars Korsts saņēmis ārlietu ministra Rodžera personīgu vēstuli par viņa iecelšanu šajā nozīmīgajā amatā, kurā uzsvērts, ka šās padomes locekļiem būs jāsadarbojas tikai ar ārlietu ministrijas galvenajām personām, vispirmā kārtā ar ārlietu viceministru Mičelu Kollinu (Collins). Amata laika ilgums divi gadi.

Uz mūsu laikraksta līdzstrādnieka jautājumu par iespējām mūsu lietas tālākvirzīšanā V. Korsts izteicās, ka šādas iespējas noteikti pastāv un ka nav pamata bažām, ka ASV nostāja Latvijas un pārējo Baltijas valstu jautājumā varētu pieņemt mums kādu nevēlamu virzienu. To pierāda jau tas vien, ka mūsu sūtniecības līdzšinējam vadītājam Dr. A. Spekkem atlūdzoties no amata vājas veselības dēļ, ārlietu ministrs Rodžers nekavējoties apstiprināja šajā amatā jauno lietvedi Dr. A. Dinbergu. Pēc V. Korsta uzskatiem nebūtu arī grūtību dabūt ārlietu ministrijas piekrišanu atbilstoša un enerģiska sūtniecības padomnieka amata kandidāta apstiprināšanai. „Ir jācer, ka mūsu sūtniecības jaunais vadītājs Dr. A. Dinbergs izraudzīs īsti piemērotu un kvalificētu kandidātu, kurš tiktu atbalstīts arī no Amerikas latviešu apvienības un kuru ne-

(Nobeigums 5. lpp.)

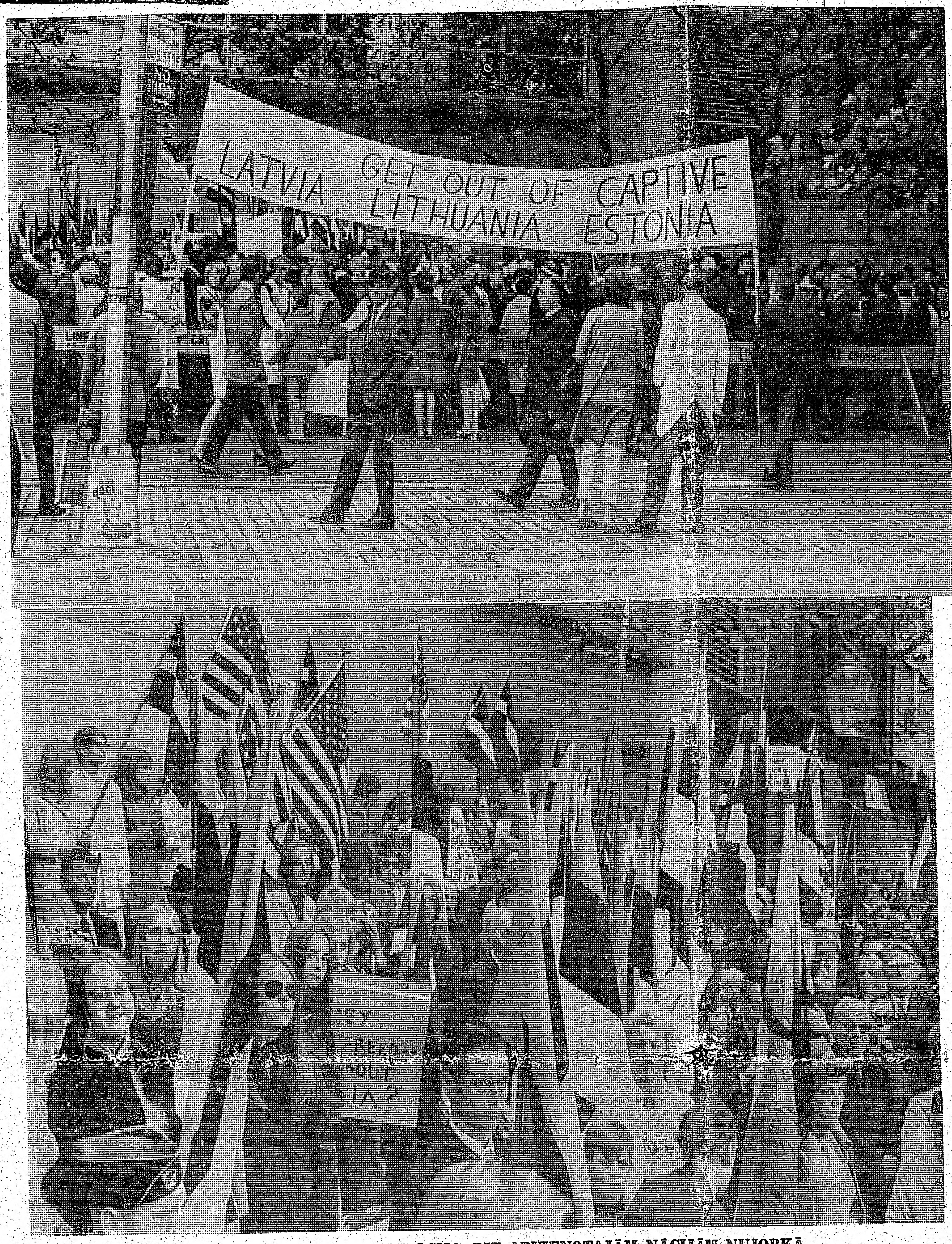
LATVIA GET OUT OF CAPTIVE
LITHUANIA ESTONIA

BALTIEŠU DEMONSTRACIJA PIE APVIENOTAJĀM NĀCIJĀM ŅUJORKĀ

Augšējā uzņēmumā: Demonstranti, kā tas lasāms lielajā plakātā, prasa okupantu izvākšanos no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Apakšā: Karogu meža ielenkumā demonstranti dziļā nopietnībā noklausās runātājos, kas prasa brīvību apspiestajām tautām.

Abi Gunāra Lucāna uzņēmumi

Arnolds Lūsis,
archibīskaps

Ticības atjaunošanas svētkos

„Kas mani apliecinās cilvēku priekšā, to es apliecināšu sava Tēva priekšā, kas ir debesīs." Mat. ev. 10 32.

Katrai baznīcai ir izcili sludinātāji, kas ar lielu ticības degsmi saviem laika biedriem ir mācījuši Dieva vārdus un Kristus evaņģeliju.

Bet — viens no visizcilākiem vīriem un sludinātājiem — kura vārdu un vārdus neaizmirst, ir Mārtiņš Luters, kurš iecerēja reformācijas kustību kristīgās baznīcas vēsturē 1517. gadā, 31. oktobrī pienaglodams pie Virtembergas pils baznīcas durvīm savas 95 tēzes. Mārtiņš Luters ievadīja vēsturisku pagriezienu ne vien baznīcā, bet arī citās viņa laikmeta sabiedriskās un kultūrālās dzīves nozarēs.

Reformācijas svētkos pārdomās apstāsimies pie dažām Mārtiņa Lutera atziņām — par kristīgu dzīvi un kristīgās baznīcas sūtību un uzdevumu.

Pirmā atziņa, ko mēs no Mārtiņa Lutera varam mācīties, ir tā, ka mūsu kristietībai jābūt dziļi iesakņotai. Tas ir — katram kristietim jāiesakņojas Dieva vārdos un Kristus evaņģelija mācībās, lai tās caurstarotu, cauraustu visu viņa dzīvi.

„Kristieša vārdu," raksta Mārtiņš Luters, „es saku, kristieša vārdu turiet svētu un neaptraipītu, un nepadariet to p[illegible] aizsegu savai nepacietīgai, naidīgai un nekristīgai rīcībai. Jo kristīgie neaizstāv savu taisnību ar zobeniem un ar rungām, bet gan ar savu krustu un ciešanām. Un tam tā ir jābūt, ka Dievs no nekā rada visu, no šaubām — drosmi, no nicinājuma slavu, no grēka taisnību, no nāves dzīvību. Un lieciet to vērā, ka lai iegūtu mūžīgo dzīvību, tad ir vajadzīga tikai viena lieta — proti, ticība."

Kādā citā svētrunā Mārtiņš Luters saka:

„Pilnība vai nepilnība nepastāv darbos, tā arī neveido kādu īpašu stāvokli starp kristīgiem, bet viss tas gan pastāv sirdī — ticībā un mīlestībā. Kurš vairāk tic un mīlē, tas ir pilnīgāks, vienalga, vai viņš ir vīrietis vai sieviete, augsti dzimušais vai vienkāršs zemnieks, mūks vai lajs. Jo mīlestība un ticība neveido nekādu speciāli izredzēto grupu, vai citu kādu ārēju atšķirību."

Tāpat kā atsevišķiem kristiešiem, arī visai Kristus baznīcai jābūt apliecinātājai baznīcai, kas balstās uz Dieva vārdu mūžīgās un nemainīgās patiesības, un kuras īstenais galva, gans un bīskaps ir pats Kristus. Kā mēs to visi zinām, Mārtiņš Luters apkaroja toreizējās baznīcas ārējo baznīciskumu, kas gan prasīja baznīcas svētku, svēto dienu, gavēņu un citu iestādījumu ievērošanu, bet neveicināja Kristus evaņģelija atziņu un patiesību cauraustu dzīvi...

Šodien aina ir stipri mainījusies. Šodienas kristieši, kas pieder luterāņu baznīcai, Mārtiņu Luteru ir pārpratuši. Tiem doto kristīga cilvēka brīvību tie bieži vien aplam izmantojuši gan teoloģiskā ziņā, gan arī savās attieksmēs pret kristīgo draudzi un baznīcu. Protestantu un arī luterāņu baznīcā ir teologi un mācītāji, kurus patiesībā nemaz vairs nevar uzskatīt par dievbijīgiem cilvēkiem, jo viņi atklāti deklarē, ka pieder tam novirzienam, kas saka, ka Dievs ir miris. Kur tāda teoloģija var novest, to mēs visi gluži labi varam iedomāties.

Bet katoļu baznīca ar sīkstu neatlaidību ir turējusies pie savām mācībām un tradicijām. Un tā vēl joprojām ir stipra un vienota baznīca. Atcerēsimies, piemēram, Poliju. Neviena baznīca tur nav apgānīta. Neviens klosteris tur nav slēgts. Nevienam priesteŗu semināram nav aizliegts darboties. Dievnami vienmēr esot pārpildīti, kaut arī zemē valda komūnistu vara. Bet tā neuzdrošinās aizkart bznīcu, jo tauta stāv aiz baznīcas.

Un kā ir mūsu tēvzemē? Kā ir Latvijā, kas ir viena no vecākajām protestantu zemēm? Man liekas, ka arī Mārtiņam Luteram, ja viņš atgrieztos zemes virsū, būtu ar rūgtumu jāatzīst, ka viņa izcīnīto, viņa atstāto mantojumu baznīca nav glabājusi tā, kā viņai vajadzētu to darīt.

Otra atziņa, ko mēs no Mārtiņa Lutera varam mācīties, ir tā, ka baznīcai ir jāsludina tīru Dieva vārdu tautas valodā.

„Dievs tas Kung visvairāk lūkojas uz to, ka lai Viņa svētais vārds kristīgo saimē paliek tīrs un bez cilvēku mācību piespraudumiem. Bet Viņa vārds nevar tikt tāds uzturēts, kā vienīgi tad, ja Jēzu Kristu patiešām uzskata par vienīgo cēlāju, kas ir Kungs pār visu, ko vien mēs darām, un, ja vienīgi viņam atstājam visu noteikšanu. Bet kur tas nenotiek, tur nevaram nākt pie vienprātības, tur, bez šaubām, ir jāceļas Bābeles sajukumam." Un šis tīrais Dieva vārds ikvienai tautai ir jāsludina tēva un mātes valodā.

Mums, paldies Dievam, šī iespēja vēl ir dota. Nenovērtēsim to pārāk zemu. Neviena cita organizācija nevarēs mūsu dzīvē aizstāt latviešu draudzes, latviešu baznīcas vietu. Mēs, varbūt, par to tā nemaz neesam padomājuši. Bet — vai mūsu dzīve nekļūtu tukšāka, vai svešuma auksti vēji nekļūtu vēl dzēlīgāki, ja mums nebūtu iespēja aiziet uz latviešu dievkalpojumu, ja mums nebūtu iespēja klausīties Dieva vārdus latviešu valodā? Vai sirds nepaliktu tukša, ja Ziemsvētku vakars atnāktu svešos ļaudīs, vientulībā? Vai Lieldienu rīts mūs paceltu pāri ikdienas rūpēm, ja saules lēktu neredzētu caur dievnama logu?

Ir jau cilvēki, kas domā, ka bez tā visa var iztikt. Bet — tikai līdz zināmam laikam, es teikšu. Tikai līdz zināmam brīdim!... Tad nāk atmoda. Un tā vienmēr ir rūgta. Tāpēc mīlēsim savu tēvu baznīcu. Jo, kā to pareizi teicis mūsu Dieva priekšā aizsauktais archibīskaps T. Grīnbergs — tā ir mūsu garīgā māja svešumā. Ja šī māja būs nojaukta, tad daudz nekas mums vairs nebūs palicis pāri, kas liecinātu, ka mēs esam tauta, ne tikai ieceļotāji, kas noslīkuši svešuma ūdeņos.

Pēdējos gados baznīcas nepiemin senās domstarpības un meklē vienību. Par to, piemēram, liecināja kardināla Villebranta ierašanās un līdzdalība Luterāņu pasaules apvienības lielsanāksmē Evianā, Francijā, šāgada jūlijā. Dziļi atmiņā iespiedušies viņa vārdi: „...mēs esam saistīti vienā likteņkopībā".

Ar pateicību un gandarījumu jāpiemin arī mūsu trimdas baznīcai parādītā uzmanība, kad mani kā pirmo luterāņu baznīcas bīskapu privātā audiencē pieņēma pāvests Pauls VI. Tas liecina par pāvesta līdzdalību mūsu tautas un baznīcas likteņos. Pāvesta sveiciens latviešu tautai un baznīcai nāca no sirds.

Tāpēc — šodien vairs nav jācīnās vienam pret otru, bet visiem kopā par to, lai mēs, neatkarīgi no savas konfesionālās piederības, visi būtu kristieši, kas apliecina savu ticību — vārdos un darbos — cilvēku priekšā.

Mūsu politiskais darbs Latvijas nākotnes labā

Tuvojas 18. novembris! Mēs dzirdēsim atkārtojam Latvijas vēsturi, dzirdēsim arī fakta konstatējumu, ka mūsu tautu Latvijā lēni iznīcina, varbūt pat pierādītu ar statistiskiem skaitļiem, kuri nav mums noslēpums, bet kurus atkārtojot pašu vidū, mēs nekā nedarām, lai novērstu briesmas, kas nemazinās, bet pieaug. Mēs, droši vien, dzirdēsim arī bezcerīgas žēlabas, ka neviens mūsu labā nekā nedara un vienīgais ceļš ir „kopt" un „uzturēt" mūsu kultūru. Mēs dzirdēsim arī gudrus padomus, kas būtu darāms, ja Latvija atgūtu brīvību. Bet arī šie plāni nekā nedod, lai šo brīvību atgūtu, ne arī palīdz, lai mūsu tiesības tautai pašai izlemt savu likteni un valsts iekārtu neaizmirstu tie, no kuŗu nostājas atkarīga pasaules nākotne. Būs arī daudz dalībnieku, kuri visu gadu pulcējušies savu organizāciju sanāksmēs, turpinājuši uzturēt to pašu domu un pieeju, kāda reiz bija brīvajā Latvijā, aizmirstot, ka daudzi no viņiem, 1930-to gadu beigās piesēdušies pie „alus glāzes pagrabiņā", vēl šodien nav no galda piecēlušies un aizmirsuši, ka ir pagājuši turpat 30 gadi un ka pasaulē viss mainās un nekas nestāv uz vietas. Šiem cilvēkiem ir maz laika un vēl mazāk „brīvu līdzekļu", lai atbalstītu mūsu centrālās organizācijas. Toties viņiem ir jaunas mājas un jauni automobiļi un nekad netrūkst naudas lepnu dzimšanas dienu un jubileju svinībām. Ja tos aicina politiski darboties Latvijas nākotnes labā, atbilde bieži ir viena un tā pati: „Man nav laika, mūsu organizācija ar politiku nenodarbojas."

Lai mani nepārprastu, gribu atkārtoti uzsvērt, ka mums ir nepieciešamas mūsu daudzveidīgās organizācijas, pilnīgi nepieciešams mūsu darbs kultūras laukā un mūsu skolās, jo tas neļauj mums aizmirst, ka esam latvieši, un bez visa tā mums nebūtu cīnītāju par Latvijas nākotni. Bet šo nepieciešamo, atbalstāmo un dziļi cienījamo darbu nedrīkst nostādīt par pašmērķi un vienīgo uzdevumu, neapzinīgi radot bezcerību, ka mēs neesam neko spējīgi darīt latviešu tautas tiesību labā. Latviskuma uzturēšanas darbam ir jābūt par pamatu polītiskās aktīvitātes radīšanai, nevis bezcerīgi noliekot ieročus, bet cīnīties par nākotni. Šo mūsu vājību un ļoti bieži arī savtīgo egoismu ir saskatījuši arī mūsu patvēruma devēju valstu vadītāji. „Washington Post" ievadnieks Kevins Filips savā jaunākajā analitiskajā rakstā noteikti atzīmē, ka etniskajām grupām nav lielu interešu ārpolītiskos jautājumos, bet tās galvenokārt ieinteresētas sociālo un materiālo apstākļu uzlabošanā. Viņš apšauba, vai nacionālitāšu grupas ir šodien vispār ieinteresētas apspiesto nāciju jautājumā. Ja republikāņu partija varēja iegūt nacionālitāšu simpatijas, runājot par tautu brīvību 1952. gadā, kad vēl svaigā atmiņā bija Potsdamas un Jaltas līgumi, tad šodien šīs etniskās grupas savu tautu likteni piemin it kā inerces dēļ, vai arī nacionālitāšu grupu pāris izteiktu pārstāvju neatlaidīga darba rezultātā, varbūt, lai apmierinātu savu sirdsapziņu, kas sen jau klusē.

Filips domā, ka republikāņu partija kļūdās, neapzinoties, ka vairums šo nacionālitāšu grupu piederīgo ir apatiski iepretim Austrumeiropas ārpolītiskiem jautājumiem, bet to intereses koncentrējas viņu baznīcu, māju un izglītības jautājumos. Filips ir pārliecināts, ka amerikāņu partijām ir lieki runāt par ārpolītiku un tiesībām uz brīvību, bet lai iegūtu nacionālitāšu grupu atbalstu, ir vairāk jārunā par likumības atjaunošanas nepieciešamību, arī par to, kā nodrošināt šo grupu iegūtās mājas un labo dzīvi, un ka to galvenā interese ir vienīgi viņu sociāli - materiālā stāvokļa nodrošināšana.

Neapšaubāmi, Filipam ir daudz taisnības, bet neticu, ka vairums mūsu vidū vēl arvien nedomātu, ka vēsture un liktenis mums ir uzlicis pienākumu cīnīties par mūsu tautas tiesībām. To nevar veikt, sapulcējoties tikai pāris reizes gadā, bet gan ar apzinātu un neatlaidīgu darbu. Šeit pirmā vietā būtu jāapzinās, ka mūsu runāšana pašu starpā mums nedod nekā. Ir nepieciešami iesaistīties amerikāņu polītiskajā dzīvē un tanī aktīvi piedalīties, lai kļūtu pazīstami, iegūtu īstus draugus, lai kā nešķiramu vienību mūs respektētu amerikāņu polītiskās dzīves un darba apjomā. No nelielās pieredzes šajā darba laukā varu teikt, ka viss lielais vairums memorandu un cita veida iesniegumu, ja tos iesniedz mūsu tīri latvisko organizāciju vārdā, gan atradīs laipnus vārdus, bet tie parasti apguļas iestāžu aktīs bez kādas tālākas intereses.

Mums būtu jāsaprot, ka prezidents Niksons nav vis Polijas, Ungārijas, Lietuvas vai Latvijas prezidents, bet gan ASV vadītājs, kuŗa pirmais uzdevums ir rūpēties par savas valsts drošību un nākotni, un ka senātori Vašingtonā ir ASV senātori, kuŗi pirmā un pēdējā vietā uzklausa nevis ārzemnieku, bet savas valsts pilsoņu domas. Ļoti vienkāršojot šo stāvokli, varētu sacīt, ka mēs varam ko sasniegt, sevi reprezentējot kā ASV pilsoņus, nebūt

(Nobeigums 8. lpp.)

Elga Rodze - Ķīsele

Apspiesto tautu brīvībai

PASAULES PRETKOMŪNISTISKĀS LĪGAS UN ĀZIJAS TAUTU PRETKOMŪNISTISKĀS LĪGAS KONFERENCU NORISE JAPĀNĀ (I)

Pasaules pretkomūnistiskās līgas (WACL) un Āzijas tautu pretkomūnistiskās līgas (APACL) konferences šogad notika no 15. līdz 20. septembrim Kioto un Tokio, Japānā. Šī bija WACL ceturtā un APACL sešpadsmitā gadskārtējā konference. Tās galvenais darbs risinājās Japānas vēsturiskajā pilsētā Kioto no 15. līdz 18. septembrim un nobeidzās ar masu demonstrāciju un brīvības manifestu 20. septembrī Tokio.

Japāņu WACL/APACL nodaļas konferences sekmīgai norisei bija ziedojušas lielas naudas summas, jo pretēji pārējām Āzijas pretkomūnistiskajām valstīm Japānas valdība bija sniegusi tikai morālu atbalstu, bet atturējusies no financiāla atbalsta. Tas zināmā mērā izskaidrojams ar apstākli, ka Kioto un Tokio pilsētu galvas, jeb gubernātori, kā šos posteņus apzīmē Japānā, ir komūnistu partijas biedri. Tokio pilsētas galva ir devis piekrišanu Ziemeļkorejas universitātes nodibināšanai, kam Japānā ir diplomātiska neaizkaramība, un ko Japānas pretkomūnisti uzskata par revolūcionāras darbības centru.

Japānas WACL/APACL nodaļās ir 2 milj. biedru, kuŗu vidū ir daudzi ievērojami valdošās liberāļu demokratiskās partijas polītiķi, rūpnieki, sabiedriski darbinieki, universitāšu mācības spēki un studenti Japānā, tāpat kā visur citur brīvajā pasaulē, pretkomūnistiskā darbība neatrod preses atsaucību, tādēļ daži turīgi japāņi ir financējuši speciālu WACL/APACL laikrakstu un vairākus žurnālus. Pretkomūnistiskie studenti Japānas lielākajās pilsētās katru sestdienu rīko polītiskus seminārus un filmu va-

(Nobeigums 5. lpp.)

Andris Auciniekš

Vai grāmata mirusi?

IMPRESIJAS GRAMATU MESĀ FRANFURTE (III)

Franfurtes mesu sabiedrība, kuŗai pieder izstāžu laukumi un celtnes, lepojas ar lielāko izstāžu halli Eiropā. Tādās milzīgās kvadrātūras un kubatūras dimensijās ir gan daudz gaisa un telpas, bet — no otras puses — mazāk romantikas un intīmitātes, nekā tas bija agrāko gadu mazo haļļu labirintos. Izstādītāji var noīrēt vienveidīgus baltus resopāla plauktus — metru pa metram, sienas daļu, nišu, dubultnišu vai lielnišu — katrs pēc savām vajadzībām un naudas maka. Kam tas biezāks, īrē laukumu un būvē savu novietni pats pēc savas fantazijas un individuālajām īpatnībām. Stendu architektūrā — manuprāt — gaumīguma ziņā visiem priekšā atrodas franči un arabi. Nav jau arī brīnums — franči cēluši Versaļu, bet arabi — Alhambru.

Visas trīs halles, kuŗās notiek grāmatu mesa (5., 5.-a un 6., lielākā no tām ir piektā), ar publikas koridoriem sadalītas kvadrātos un taisnstūŗos — gluži kā mauru celta pilsēta Spānijā. Uz skvēru stūŗiem bultas dažādās krāsās (tās apzīmē dažādo žanru grupas) un stendu numuri — tikpat kā Manhetenā vai Manheimas iekšpilsētā, kur ielas un namu bloki apzīmēti ar burtiem un skaitļiem. Sekojot katalogam un mesas plānam, maldīšanās un apmaldīšanās — kā tas bija līdz 1966. gadam, kad grāmatu mesa bija izkaisīta pa neskaitāmām mazām hallītēm — tikpat kā neiespējama.

6. hallē tikai beletristika (ko par tādu atzīst, ir gaumes lieta) 153 stendos (1001 — 1153), Ja iepriekšējos gados, sevišķi 1968. gadā, tur notika visskaļākās diskusijas un demonstrācijas, kuŗu dēļ to publikas pieejai nācās pārejoši slēgt, tad šogad tur savu „migu" ierīkojis arī Diseldorfas izdevējs Bulkovskis, kas aiz garlaicības un noguruma novietojies . . .īstā koka gultā ar vatētu segu pār ausīm. . .

5. a hallē beletristika 97 (1154 — 1250) un dažādi apgādi 57 (8001 — 8057) stendos. Ja pērn šīs halles „atrakcija" bija nekustīgā pozē sastindzis jauneklis tumšā mētelī un aizsietām acīm ar pogcaurumā pakārtu plakātu „Dzejnieks", tad šogad tur atrodam citas „naglas": Tarzāna meiteni raibā leoparda ādā (vispār visa šī novietne — grīda, sienas un 6 kubveidīgi sēdekļi katrā galā — drapēta ar leopardisku velūru; papīra — balta vai apdrukāta — gaužām maz; dekorējums kā tāds atstāj labu iespaidu, bet — vai tas piemērots grāmatu mesai, ir cits jautājums), kā arī jaunavu melnā, caurspīdīgā tērpā, ar iespējami maz citām tekstīlijām zem tā. Pēdējo gadu novitātes — plaši sazēlušā seksa un pornografiskā „literātūra", kas it kā steidzas priekšā lubu literātūras aizlieguma atcelšanai — arī atrodamas pa lielākai daļai šai hallē.

Piektā halle — kā jau vislielākā Eiropā — ir arī visinternacionālākā. Lai to pasvītrotu, četras bufetes, kur var pamieloties ar tradicionālo mesas ēdienu — desiņām — un iegādāties dažādus aukstus vai karstus padzērienus, nosauktas piemērotos vārdos: Rendezvous Johannes Gutenberg, Rendezvous Pi Sheng, Rendezvous Benjamin Franklin un Rendezvous Ivan Fedorov. Zinot, ka Gūtenbergs ir iespiedmākslas tēvs, un atceroties, ka Franklīns jaunībā bijis arī burtlicis, Pišengam un Fjodorovam analoģiski vajadzētu būt kādieim ķīniešu un krievu grāmatrūpniecības pionieŗiem.

5. hallē reliģiskas grāmatas 117 (2001 — 2117), bērnu un jaunatnes literātūra 81 3001—3081), zinātniski un techniski izdevumi, kartes u. t. l. 241 (4001 — 4241), māksla 166 (5001 — 5166), jaukta produkcija 354 (7001 — 7354) un nacionālās novietnes 581 (9001 — 9581) stendā.

5. halle ar skaitli 1540, 5.-a halle ar 154 un 6. halle ar 153 kopsummā dotu 1847 stendus. Taču stendu skaits vēl nebūt nedod pārskatu par to lielumu un apgādu skaitu. Piemēram, Padomju savienības stendā, kas aizņem vislielāko platību, zem viena numura izstādījušies 60 apgādu, kuŗi atsevišķi neizstādās, bet citu valstu apgādi izstādās gan kollektīvajā novietnē, gan arī paši savos stendos, tādā gadījumā iegūstot atsevišķu numuru. Šīs sarežģītās aritmetikas dēļ apgādu skaits ir daudz lielāks par stendu skaitu. Lielākā daļa izstādītāju gadu no gada patur parasto vietu (mainās vienīgi stenda numurs), tā ka meklētājam viegli orientēties un vajadzīgo atrast.

Bez šaubām, mainās arī [illegible]tāju atrašanās vietas, kuŗi mesā piedalās laiku pa laikam.

Beidzot noorganizēta arī mesas apmeklētāju spēkratu novietošana (agrāk tā bija problēma, jo attiecīgi laukumi mesas telpu tuvumā bija rezervēti izstādītājiem). Tagad arī publika var savus spēkratus atstāt apsargātā, gan patālā, laukumā, no kurienes autobusi par brīvu apmeklētājus nogādā līdz mesas vārtiem. Iekāpjot šādā „busā", nākas piedzīvot pirmo pārsteigumu: apsēžoties izrādās, ka mans pretīsēdētājs ir kādreizējais grāmatu mesas administrātors Huchtings, ar kuŗu pirms diviem gadiem nācās kārtot latviešu stenda lietas. Jau pērn viņš bija mainījis nodarbošanos, grāmatniecības vietā pārslēdzoties uz agrāko tirdzniecību (gandrīz vai jāsaka: cilvēks nedzīvo no gara vien, tam vajadzīga arī maize!). Tagad viņš ieradies kā viesis savā agrākajā darba laukā (veca mīlestība nerūs!), kur viņa vietā ar „mini" velosipēdu pa mesas hallēm iekārtošanas dienā braukā viņa pēcnācējs.

5. hallē sākas citu paziņu meklēšana. Prof. Ivars Ivasks — latviešu dzejnieces Astrīdes Ivaskas igauņu tautības vīrs, kas tekoši runā arī latviski — nu jau kuŗo gadu vada Oklahomas universitātes apgāda „Books Abroad" novietni. Savā „bunkurā" viņš tomēr nav atrodams. Kā katram grāmatu rūpniecības un tirdniecības procesā iesaistītam, arī viņam jāiet „izlūkos", lai iepazītos ar konkurenci un citu apgādu ražu, kā arī slēgtu pirkšanas un pārdošanas līgumus.. Atrodu Ivasku kaut kur pie vitrīnām apbrīnojam gada skaistākās grāmatas. Tad viens otram pazūdam, līdz beidzot atkal satiekamies viņa stendā.

Tajā šogad novietots liels kāda man nepazīstama vīra portrets. Ivasks pastāsta, ka apgāds „Books Abroad" — pēc Nobela prēmijas parauga — nodibinājis pirmo internacionālo balvu literātūrā, kas nāk no ASV un ko piešķiŗ katru otru gadu par dzīves darbu vai atsevišķu izcilu veikumu lirikā, drāmā vai ēpikā. Šāgada 7. februārī balvu par 1970. gadu 10.000 dolaru apmērā piešķirta italiešu dzejniekam Džuzepe Ungareti (Giuseppe Ungaretti), kuŗa portrets rotā apgāda sienu. Laureāts balvu 14. martā saņēmis Oklahomā, bet jau nelgi vēlāk — 1. jūnijā — 82 gadu vecumā Romā miris.

„Books Abroad" literārā balva stāv ārpus politikas, komercijas un ideoloģijām, un to piešķiŗ par tikai tīri literārām vērtībām. Pretēji Nobela prēmijai, kuŗas kandidātus ik gadu novērtē zviedru zinātņu akadēmija, „Books Abroad" balvu piešķiŗ 12 personu liela internacionāla žūrija, kas katru reizi darbojas citā sastāvā. Nākamā balva paredzēta 1972. gadā.

Morica Šauenburga apgāds Lārā, Švarcvaldē, kopš 1858. gada izdod vispārējo vācu komersa dziesmu grāmatu. Tai šogad jau 157. izdevums, un tā dabūjama

(Nobeigums 6. lpp.)

ED. KEIŠA BILDE VECAM JOKAM (10)

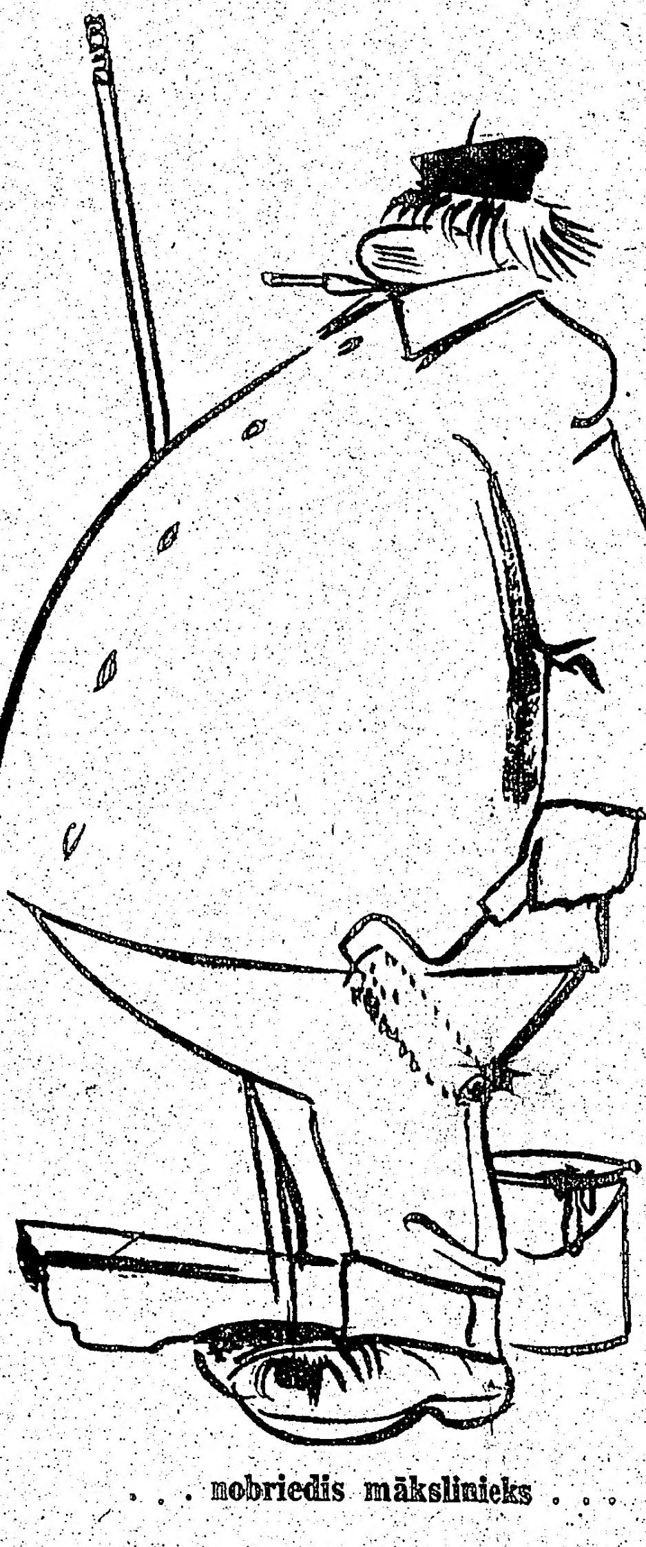

. . . nobriedis mākslinieks . . .

LATVIJA

76. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 31. OKTOBRIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vakaros): Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

ETHNIC PRESS ASSOCIATION 1970-1971

LASĪTĀJU VĒSTULES

KO DOMATS PANAKT?

„Latvijas Amerikā" 9. septembŗa numura lasītāja vēstulēs A. Bankovičs gribējis, kā pats izsakās, norādīt, ka latvisko zināšanu apgūšana nav sasteidzama. Savas vēstules sākumā A. Bankovičs pastāsta, ka Uldis Grava 12 gadu vecumā bijis ar pavājām latviešu pamatzināšanām. Ar to A. Bankovičs pats parādījis, ka ne vienmēr agrā bērnībā mazāk sekmīgs cilvēks pieaugot nevarētu būt paraugs citiem. Galu galā Uldis Grava kā Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēdis tagad ieņem augstāko amatu mūsu trimdas sabiedrībā. A. Bankovičam nav jāšaubās, ka U. Grava savos nodomos varētu apsikt. Jājautā vienīgi, ko īsti A. Bankovičs domājis panākt, šādu dīvainu vēstuli rakstot? Uz šo jautājumu atbildi, liekas, zina tikai viņš pats.

V. Šņornieks, Hamiltonā

☆

SAGŪSTITA STAĻINA AUTOMAŠINA

Sekojot vietējās preses ziņām, bieži varam vērot, ka ASV visi notikumi iekšējā dzīvē, ārpolitikā un pat kaŗa laukā brīvi pieejami visiem kreisajiem elementiem. Iegūtās ziņas Maskava vienmēr pārstrādā briesmu stāstos savai propagandai. Pašās ASV turpretim atklātībai noklusē visas krievu nelietības, kuŗas, pie tam arī tikai atsevišķos gadījumos, uzzinām krietni vēlāk.

Par šo faktu domājot, neviļus jāatceras šāgada Kanadas nacionālā izstāde Toronto. Iegriezies kādā maznozīmīgā izstādes paviljonā, nejauši uz kādas smagās automašīnas gala ievēroju uzrakstu „Sagūstītā Staļina krievu ZIS mašīna". Ziņkāre neļāva šo mašīnu neapskatīt. Interesantas izrādījās arī ziņas, kuŗas bija lasāmas man pasniegtā informācijas lapiņā. Diemžēl, nav zināms, kas šo lapiņu izdevis.

Tajā bija paskaidrots, ka šo ZIS automašīnu Staļins 1951. gada 1. maija svinībās Maskavā dāvinājis sarkanās Ķīnas vadonim Maocetungam, kuŗš to nosūtījis uz Koreju. Toreizējās kaŗa darbības vērošanai kāds augsti apbalvots ķīniešu ģenerālis ar līdzīga ranga padomju ģenerāli, kuŗu vārdi nav minēti, šajā mašīnā izbraukuši apskatīt pirmās kaujas līnijas. Tieši šai brīdī rietumsabiedroto spēki pārrāvuši ķīniešu ieņemtās pozicijas un sagūstījuši šo ZIS mašīnu. Tās šoferis kritis kaujā, ķīniešu ģenerālis paguvis aizmukt, bet padomju ģenerālis saņemts gūstā, bet pieprasījis politisko neaizkaramību, jo esot Apvienoto nāciju darbinieks. Kaut tā nebijusi taisnība, viņš tomēr atbrīvots, jo Maskava pretējā gadījumā draudējusi ar trešo pasaules kaŗu. Iegūto ZIS automašīnu dienvidkorejieši uzdāvinājuši kaujas laukā kritušā ASV spēku komandieŗa Korejā ģenerāļa Valkera atraitnei. ASV valdība mašīnu nogādājusi Sandiego, Kalifornijā, kur tā ar īpašnieces atļauju nodota publiskai apskatei.

Tālāk lapā paskaidrots, ka šis mechaniskais sajaukums būvēts Zavoid Imini Staļingradas fabrikā, no kā arī radies tās apzīmējums ZIS. Šo mašīnu lietojuši tikai komūnistu varasvīri — Staļins, Chruščovs un viņu pēcnieki. ZIS automašīna ieskaitīta padomju ražojumu iespējami labākajā kategorijā, jo 154 vīri gadā izgatavojuši tikai 15 mašīnu, turpretim amerikāņi tai pašā laikā ar tādu pašu darba spēku ražojuši 15.000 Padomju melīgajā propagandā ietelp arī šīs automašīnas konstruēšana, kaut ZIS ir tiešs Ševroleta, Buika, Pakarda un Kadiļaka atdarinājums — pēc 1939. - 1941. gada modeļiem, tikai Korejā sagūstītais ZIS izgatavots 1950. gadā. Tikai pēdējā laikā padomju valdība iegādājusies vienu augstākajā technikā izgatavotu amerikāņu Linkolna limuzīnu, tādēļ paredzams, ka krievi drīz izgudros jaunu mašīnu, šoreiz Linkolnam līdzīgu. . . Minētais padomju ZIS sveŗ 7550 mārciņu, gandrīz tikpat daudz kā divi Kadiļaki. Riepas, kā teikts informācijas lapā, ir oriģinālas Goodyear un ražotas Pad. savienībā, jo to rūpnīcu vidū, kuŗas Pad. savienība pēc otra pasaules kaŗa demonstrēja Vācijā, bija arī Goodyear riepu fabrika.

Atcerēsimies, ka Maskava ar dažādiem līdzekļiem savā rīcībā dabūja arī labākos vācu zinātniekus un technikus, tādēļ nav jābrīnās, ka Pad. savienība drīz vien spēja izšaut pasaules telpā savus Sputņikus. Nezināmais informācijas lapiņas autors bija arī norādījis uz šīs ZIS automašīnas izstādītāju cerībām, ka publika mašīnas apskati neuzskatīs par Staļina un komūnisma godinājumu. Šķiet, ka tas arī nāktos grūti, jo neesmu redzējis tik pretīgu automašīnu, kāds ir šis ZIS.

R. P., Toronto

Hugo Vitols
JĀNIS KUGA

(49. turpinājums)

Ar pēdējo viņš bija iepazinies uz klasiskās vidusskolas sola, iepazīstoties ar humānisma mūžīgajiem jēgpilnajiem simboliem, burtojot, atburtojot un mācoties no galvas klasisko autoru nemirstīgos tekstus, uzņemot tos savā garīgajā satvērsmē, tāpat kā savā laikā bija darījis Erasms no Roterdamas. Rīgas klasiskajā ģimnazijā mācoties, Rainis bija iepazinies ar Homēru un Hesiotu, Aischilu un Sofoklu, Eurepidu un Aristofanu. Ģimnazijas audzēkņi pēdējā klasē mēdza pat pilsētas Baltajā namā uzvest lielo grieķu autoru traģēdijas oriģinālvalodā.

Felikss Cielēns, apciemodams Raini un Aspaziju Kastaņolā, guva iespaidu, ka abi dzejnieki, tad 53 un 56 gadus veci, ar seno Grieķiju bija „aizrāvušies līdz ekstazei". Atēnu dievināšanā, rakstīja Cielēns, dzimusi mūsu lielo dzejnieku neaprobežotā ticība latviešu tautas augšupejai un ziedu laikam, kas neizbēgami nāks mūsu patstāvīgajā, demokratiskajā valstī!"*) Tikai nacionālā un demokratiskā valstī organizēta tauta var attīstīt visas savas dotības.

Tā Cielēns vērtēja Raiņa domas un jūtas 1912. gada vasarā — deviņus gadus pēc „Uguns un nakts" drāmas sarakstīšanas un pusotra gada pēc tās pirmizrādes. To pašu apliecina arī Raiņa vēstules un dienasgrāmatas. Pilnība ir nemainīga, mainīgais spēj tuvoties pilnībai tikai mainoties. . .

Mītu par Prometeju atrodam jau Hesioda Teogonijā un viņa Darbos un dienās. Laika griežos mīts mainījies, guvis jaunus veidus, atspoguļojot grieķu, īpaši Atēnu, kultūras vēsturi un prātnieciskās idejas par cilvēka attīstību, par viņa celšanos no zemē piespiesta, fatālitātei pakļauta dzīvnieka un vēršanos cilvēkā, kas prātā un daiļumā līdzīgs nemirstīgajiem dieviem. Viscildāko Prometeja mītu versiju devis lielais, nepārspējamais Aischils, kuŗa darbus Cielēns atradis Raiņa grāmatu plauktā. Lielais grieķu dzejnieks to ietvēris kā vaŗā kaltos pantos traģēdiju triloģijā, ko atēnieši pirmoreiz noskatījās 465. gadā pirms mūsu ēras. Triloģijas secība bija šāda: Prometejs Ugunsnesējs, Prometejs važās, Atraisītais (Atbrīvotais) Prometejs; no tām mums saglabājusies tikai vidējā daļa — Prometejs važās.

Titāns Prometejs palīdzējis Zevam gāzt viņa tēvu — nežēlīgo kanibalisko Kronu, kuŗš grasījies arī viņu aprīt, kā bija darījis ar saviem pārējiem bērniem. Kad Zevs kļūst tikpat nežēlīgs, draudēdams iznīcināt visu cilvēku cilti, Titāns saslienas pret Zevu. Aischila Prometejs stāsta:

Tikko viņš (Zevs) uzkāpa tēva tronī,
Kā tūdaļ sāka dalīt priekšrocības un varu
Starp jaunajiem dieviem,
Bet nelaimīgos mirstīgos atstāja novārtā
Un gribēja izdeldēt
Visu cilvēku cilti un likt vietā citu, jaunu.
Pret nodomu šo neviens neuzdrīkstējās iebilst,
Izņemot mani — tikai man bija drosme; es izglābu
Zeva pazudināšanai nolemtos cilvēkus,
Lai tie, Zeva satriekti, nepazustu nāves nebūtībā.
Tādēļ man nolemtas
Tādas mokas, ko tik sāpīgi ciest
Un tik sāpīgi redzēt. (230—239)

Prometejs nozaga zeibeņu kalējam Hēfaistam uguni, paslēpa to niedres stiebra tukšumā un nonesa pazudināšanai nolemtajai cilvēcei. Cilvēki nu mācījās iedegt pavardus, pagatavot ēdienus, dziedniecības zāles, kalt dzelzi, celt mājokļus un kuģus, pagatavot šautras, vairogus un arklus. Prometeja sagādātā uguns izglāba cilvēkus no kustoniskā truluma, palīdzēja viņiem kļūt par cilvēkiem — zinātnes un mākslas radītājiem, domātājiem un izgudrotājiem, dabas noslēpumu risinātājiem, dabas spēku pakļāvējiem savai gribai, skaistuma mīlētājiem. Prometejs bija palīdzējis cilvēkam kļūt par cilvēkiem — brīvību mīlošiem cilvēkiem, par „pagātnes paudējiem, nākotnes tulkiem". Tāds bija mīts par Prometeju — cilvēces glābēju.

Bet vienu nedrīkst aizmirst: Prometejs izglāba cilvēci, saceļoties pret Zevu, debess un zemes valdnieku, pastāvošās netaisnās iekārtas tirannu.

Ar šo Aischils apliecināja pārdrošo domu, ka cilvēkam taisnības vārdā ir tiesības saslieties ne tikai pret zemes varenajiem, bet pat pret pašu debess valdnieku, ja tas rīkojas netaisni, nepateicīgi. Prometejs saslienas ne pret visiem dieviem, kā savā doktora tezē apgalvo Kārlis Markss, bet tikai pret tiem dieviem, kas labestību atmaksā ar ļaunu, Prometejs saslienas pret dievu netaisnību.

Triloģijas pirmajā daļā Aischils drāmatizējis vēstījumu par to, kā Prometejs cilvēkiem pret Zeva gribu nonesis uguni. Otrā — drāmatizējis Zeva nelaimīgajam titānam piespriesto sodu, titāna ciešanas un varonību. Trešajā — Aischils risina nevis Prometeja vai Zeva bojā eju, bet gan Prometeja un Zeva izlīgumu, ko panāk Prometeja pēctecis. . .

Še vietā pieskarties svarīgajam Hermeja un Prometeja dialogam:

Hermejs: Man liekas, tu tīksminies ar savu tagadējo postu.

Prometejs: Tīksminos? Kaut jel varētu redzēt savus ienaidniekus tā tīksmināmies! To starpā arī tevi.

Hermejs: Ko? Tu savā nelaimē vaino mani?

Prometejs: Es vienkārši ienīstu visu dievus, kas no manas rokas saņēmuši labu un aplam atmaksājuši ar ļaunu (aplō logo toys pantas eksthairō theoys, osoi pathontes ey kakoysi m' ekdijos, 975—976).

Tātad, Prometejs nenīst visus dievus, nenīst katru kārtību, bet tikai tos dievus, kas labu atmaksā ar ļaunu. Prometejs saslējās, sacēlās ne pret katru autoritāti, ne pret katru valdību, bet tikai pret netaisno, kas „aplam atmaksā labu ar ļaunu."

Pārdēvējot Pumpura Lāčplēsi par Uguni un nakti, dzejnieks ļāva skatītājiem saprast, ka drāma veltīta cīņas problēmai pret varmācību, pret „tumsu", pret netaisnību. Pagātnes un nākotnes perspektīvā. Arī latviešiem Prometejs reiz atnesis uguni.

Atgriezīsimies vēlreiz pie klintij piekaltā Prometeja. Turpinot citēto monologu, Prometejs tikumiskā pārākumā nosoda Zevu:

Es. kuŗš pirmais iežēlojās par cilvēkiem,
Nu topu nonievāts, kā iežēlas necienīgs:
Mani nežēlīgi soda;
Tas ir skats, kas apkauno Zeva slavu. (239—243)

Kāds skats! Zevs pavēlējis Hēfaistam piekalt Prometeju pie klints; viņš kopā ar Kratu un Biju (kailo varu un raupjo spēku) īsteno pavēli. Tad Zevs sūta ērgli uzplēst piekaltā miesu un plosīt viņa aknas. Naktij iestājoties, vātis sadzīst, mocībām sākoties citu rītu no jauna.

Tāda ir Zeva atriebība, kas reizē cer, ka Prometejam piesolot atpestīšanu no briesmīgajām mokām un pakļaujot viņu pilnīgi savai gribai, viņam izdosies no mocekļa izdibināt sava likteņa noslēpumu, kas slēpj viņa (Zeva) bojā ejas cēloņus nākotnē.

Prometējs Zeva sūtnim — veiklajam Hermejam atbild, ka, ienīstot netaisnus dievus, nepiekāpsies, nelūgsies remdinājuma savām mokām, nepadosies:

Tici, es nemainītu savu postu
Pret verdzisku paklausību.

Vīrišķīgi, patētiski vārdi! Nepateicība ir nelietīgākā īpašība, pat ja tā iemājo augstākā dievībā. Ar šo netikumu lielais titāns atsakās izlīgt. Tā Prometejs, cilvēku un cilvēcības glābējs, kļūst par cilvēku cildenāko brāli.

(Turpinājums sekos)

---

*) Feliks Cielēns, Laikmetu maiņā, Memento, Västeras 1961; I, 343.

Ierosināts kultūras darbinieku kongress Austrālijā

ZIŅOJUMI, PĀRRUNAS UN SARĪKOJUMI AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU RAKSTNIEKU DIENAS SIDNEJĀ

Austrālijas latviešu jau 11. rakstnieku dienu laikā notikušajā kultūras darbinieku sanāksmē ierosināja Austrālijā sarīkot plašāku latviešu kultūras darbinieku kongresu, kurā piedalītos literātūras, mūzikas, zinātņu, skolu un citu nozaru darbinieki. Par spīti uznākušajam karstajam laikam, rakstnieku dienas pulcināja Austrālijas apstākļiem ievērojamu dalībnieku un apmeklētāju skaitu. Lirikas un prozas vakarā ieradās ap 150 klausītāju, referātu pēcpusdienā ap 100, bet Preses ballē un teātŗa izrādē Sidnejas latviešu nama zāle bija pārpildīta. Sniedzam Jura Krādziņa rakstnieku dienu norises aprakstu, kā arī Ulža Āboliņa vērtējumu par to ietvaros notikušo Mārtiņa Gaujas gleznu izstādi.

Rakstnieku dienas neoficiāli ievadīja jau 2. oktobŗa vakarā Sidnejas latviešu teātŗa valdes priekšsēdis I. Sveilis, apsveikdams teātŗa kluba vakarā pirmos no Melburnas ieradušos rakstnieku dienu viesus. Vakars notika zemskatuves pagrabiņā, un tajā pulcējās ap 30 apmeklētāju, galvenokārt Sidnejas latviešu teātŗa dalībnieki. Par viesmīlību gādāja Jānis Ronis, bet Imants Sveilis vadīja vakara programmas daļu, kurā Lija Gailīte nolasīja Elgas Lejas rakstītu prologu un Mārtiņš Siliņš nodeklamēja Zvārguļu Edvarda dzejoli „Grēks".

Nākošās dienas agrā pēcpusdienā notika kultūras darbinieku, literātu, žurnālistu un Latviešu preses biedrības biedru kopīga apspriede. 22 dalībnieku vidū bija Latviešu apvienības Austrālijā (LAA) kultūras fonda valdes priekšsēdis V. Dulmanis, LAA vicepriekšsēdis Sidnejā G. Bračs, trīs LAA nozaŗu vadītāji — A. Zariņš (literātūras), I. Sveilis (teātŗa) un L. Bērziņa (izglītības), Sidnejas latviešu biedrības valdes priekšsēdis M. Siliņš, rakstnieku dienu rīcības komitejas priekšsēdis Sp. Klauverts u.c. Par sanāksmes vadītāju ievēlēja A. Zariņu, bet par sekretāriem B. Metuzāli un I. Brēdrichu.

Visi sanāksmes dalībnieki bija vienprātīgi, ka rakstnieku dienu rīkošana turpināma līdzšinējā veidā un nākošās organizējamas Adelaidē. Ieskati dalījās par to, vai būtu rīkojama literāro darbu sacensība. Kamēr daļa dalībnieku izteicās, ka šādas sacensības rezultātā nākošajām rakstnieku dienām varētu izvēlēties labākos iesūtītos darbus, citi domāja, ka žūrijas komisijai būtu grūtības, jo pašreiz literātūrai grūti pieiet ar kādu mērauklu un sacensība dažus rakstniekus atbaidītu. Ilgākas debates izraisīja ierosinājums sarīkot plašāku kultūras darbinieku kongresu, kurā vairākas dienas spriestu par Austrālijas latviešu kultūras dzīves jautājumiem, mērķtiecīgi izlemjot veidus kultūras dzīves paplašināšanai, līdzekļu sagādei u.t.t. Šādu kongresu varētu rīkot rakstnieku dienu vietā, kongresa laikā izkārtojot arī īpašu rakstnieku dienu, referātus, teātŗa izrādi, gleznu izstādi un koncertu. Kongresā būtu aicināmi literāti, komponisti, mūziķi, dziedoņi, gleznotāji, režisori, zinātnieki, žurnālisti un, varbūt, arī skolu darbinieki. Kongresu varētu rīkot arī pēc kultūras dienām, pieaicinot vēl jaunatnes pārstāvjus. Daži dalībnieki domāja, ka techniskas grūtības šādam kongresam varētu rasties ar ceļa naudas sagādi kultūras darbiniekiem.

Kultūras fonda valdes priekšsēdis V. Dulmanis paskaidroja fonda darbību. Fonds dod līdzekļus, bet neizlemj, kā tie izlietojami, ko kārto LAA kultūras daļas atsevišķās nozares. Lai panāktu noteiktu kultūras politiku, kultūras darbinieku kongress vajadzīgs. Tāds varētu noteikt turpmāko darbību ilgākam laikam uz priekšu, jo pašreiz visu izlemj tikai no gadījuma uz gadījumu. Sakarā ar J. Andrupa (no Anglijas) paredzēto viesošanos Austrālijā V. Dulmanis norādīja, ka viesis aicināts galvenokārt kā sabiedrisks darbinieks, taču katrā pilsētā plānoti divi sarīkojumi, no kuŗiem viens būs veltīts literāriem jautājumiem.

LAA kultūras daļas literārās nozares vadītājs A. Zariņš informēja, ka nozare līdz šim izdevusi 22 Mārtiņa Zīverta lugas. Ja, kā iecerēts, izdotu 4 lugas gadā, tad divu gadu laikā būtu publicētas visas M. Zīverta sarakstītās lugas, jo vēl nepublicētas ir vairs tikai 8. Abonenti ne labprāt pieņem angļu valodā tulkotās M. Zīverta lugas, kaut tās izdotas, lai veicinātu Zīverta darbu izplatīšanu angļu valodas zemju bibliotēkās. Pašreiz zināms, ka pārtulkotas vēl 3 Zīverta lugas, bet abonentu noraidīgās nostājas dēļ tās neiespiedīs. Par Zīverta lugām interese nav atslābusi. Vairāki jaunieši ASV, izlasījuši tās vispirms angļu valodā, pieprasa arī lugas oriģinālu latviski. Kad visas M. Zīverta lugas būs izdotas, varēs domāt par citu lugu vai darbu iespiešanu. Domāts izdot arī plašāku darbu par Mārtiņa Zīverta dzīvi un darbu. Priekšdarbi tam jau uzsākti, par redaktrisi aicinot Amerikas latviešu apvienības teātŗa nozares vadītāju Rasmu Birzgali-Vītolu.

Latviešu preses biedrības daiļdarbu serijā līdz šim izdotas 9 grāmatas. Tā kā nauda par tām atpakaļ ienāk lēnām, apgāds uz laiku daiļdarbu izdošanu pārtraucis, bet tagad varētu sākt domāt par jaunas grāmatas publicēšanu. Bija vairāki ieteikumi — izdot dzejoļu grāmatu, izdot romānu, izdot dēku literātūru 14—15 gadu veciem jauniešiem, izdot tulkojumu. A. Zariņš apsolīja izdot dzejoļu grāmatu. Autoru izdevuma apgāda redaktori E. Dēliņš un K. Freimanis. Sakarā ar LPB Austrālijas kopas 20 gadu pastāvēšanu radies ierosinājums Austrālijā izdot vienu LPB biļetena „Brīvais Vārds" numuru. Jautājuma izlemšanu atstāja kopas valdes ziņā.

Pievakarē rakstnieku dienu viesi pulcējās Latviešu nama priekštelpā Mārtiņa Gaujas gleznu izstādes atklāšanā. Ievadvārdus teica izstāžu vadītājs G. Krūmiņš, norādot uz Sidnejas latviešu teātŗa literārās sekcijas lomu gleznu izstāžu sarīkošanā. Daudzus gadus šīs skates savos literāros vakaros iekārtoja literārā sekcija, kamēr to rīkošana pārgāja pašu gleznotāju ziņā. Izstādi atklāja māc. P. Laiviņš, norādot, ka M. Gaujam šī ir otra izstāde Sidnejas latviešu namā. Mākslinieks bez tam divus gadus bijis gleznu izstāžu vadītājs, rakstījis recenzijas par gleznu izstādēm un devis grafisko ietērpu Amerikā izdotajam bērnu žurnālam „Mazputniņš" un Vienības draudzes apkārtrakstam. Pēc P. Laiviņa domām M. Gaujas stils radniecīgs S. Vidbergam, bet ar savdabīgām iezīmēm, kuŗas būtu vēl tālāk attīstamas.

B. Dzilna savukārt atklāja Sidnejas latviešu filatelistu kopas pastmarku skati, kurā bija savākti rakstnieku, gleznotāju un to darbu attēli pastmarkās. Eksponātus bija devuši S. Kalacis (Rietumeiropas rakstnieki un grafoloģija pastmarkās), P. Veidners (gleznotāji un to darbi) un B. Dzilna (latviešu rakstnieki Latvijas un citu zemju pastmarkās).

Bija vēl trešā izstāde — Latviešu nama lielajā zālē V. Motmiliera un S. Klauverta iekārtojumā varēja redzēt Sidnejas latviešu teātŗa literārās sekcijas 20 gadu darbu skati, kurā bija izstādīti daudzu latviešu literātu rokraksti un laikrakstu izgriezumi par sekcijas sarīkojumiem, bet pie sienām Latvijas pilsētu ģerboņi, parādot, no kurienes nāk šo rakstnieku dienu dalībnieki. — Abas pēdējās skates bija atvērtas tikai rakstnieku dienu laikā, bet M. Gaujas darbu izstāde ilga visu oktobri.

Lirikas un prozas vakaru atklāja Latvijas konsulāta Melburnā vadītājs O. Rozītis, arī pats rakstnieks, uzrunā dzejiski norādot uz grūtībām klausītāju un dzejas darbu lasītāju saskarē. Izteicis vēlēšanos, lai dzejoļu lasījumi spētu ierosināt klausītāju iztēli, viņš aicināja klātesošos nodziedāt Latvijas himnu. LAA kultūras fonda valdes priekšsēdis V. Dulmanis sveica rakstnieku dienu dalībniekus un apmeklētājus, izsakot pateicību Sidnejas latviešu teātŗa literārajai sekcijai tās 20 gadu jubilejā par

(Pārnesums uz 6. lpp.)

Kārlis Zutis †

ES GĀJU RUDENĪ . . .

Es gāju rudenī pa spilgtu lapu tiltu,
Un sevī sajutu to draudzīgu un siltu,
Šo salto, salnām klāto agro rītu,
Kad visu redz kā teikā apzeltītu. —

Maz bija palicis vairs manī cietas gribas,
Maz sirds, maz tajā mīlestības,
Bet sūrumu, kas manī neatlaidīgs grāva,
Ar spožu cirtienu te kāva zelta āva.

Karikatūrists Ed. Keišs zīmē Karinas un Ingrīdas Gūtbergu profilus

Augšējā uzņēmumā: Preses balles karalienes paziņošana Austrālijas latviešu rakstnieku dienās Sidnejā. No kreisās — karalienes izraudzīšanas komisijas priekšsēdis Igors Polikevičs, Miķelis Strīķis, balles karaliene Ina Irbe no Adelaides, Jānis Ronis un Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas priekšsēdis Dr. Kārlis Ābele. — Apakšā kultūras darbinieku apspriedē: no kreisās — Baiba Metuzāle, Inārs Brēdrichs, Jānis Baltaks, Kārlis Ābele, Juris Krādziņš un Olģerts Rozītis.

Foto: V. Motmillers

Imants Sakss

Gūtbergu koncerts Hamiltonā

Šis Hamiltonas koncerts uzskatāms par brīnumu, jo patstāvīgi latviešu mākslinieku koncerti šeit tikpat kā nenotiek. Bet brīnums izplēnēja: vērojām tikai nelielu klausītāju pulciņu (50—60), no kuŗiem daļa bija kanadiešu cilmes, un kaut gan koncerts notika konservātorijas telpās, viens no mūzikas instrumentiem izrādījās ļoti defektīvs.

Programmai duopianistes Ingrīda un Karina Gūtbergas bija izvēlējušās Mocartu, Bēthovenu, Sensansu, Rachmaņinovu, T. Ķeniņu un Alfr. Kalniņu. Duopianistiem nav iespējams rīkoties ar plašāku oriģinālrepertuāru, nereti jāpietiek ar aranžējumiem. Tādi bija Mocarta-Stadlera „Larghetto un Allegro", tāpat Bēthovena „Lubošica variācijas" par Mocarta „Burvju flautas" temu. Tāpat kā Larghetto grūti pateikt, kur beidzas Haidns un sākās Mocarts, arī Bēthovena „Lubošica variācijās" gigantisko Vīnes Kurlo (Jēkaba Poruka citāts) vēl pilnībā nepazīstam. Taču nelaime nav liela, jo pastāv brīva iespēja vērot un klausīties tikai māksliniecu priekšnesumu, bez sevišķām pārdomām par mūziku pašu par sevi. — Rachmaņinova klavieŗu darbā (četrrocīgi), kas apzīmēts ar „Opus 2", četras patstāvīgas daļas: barkarola, skerco, romance un valsis. Neliekas, ka krievu komponisti būtu sevišķi veiksmīgi barkarolu rakstītāji (izņēmums, varbūt, elegantais P. Čaikovskis), jo Volgas strūdzinieku smagums tiem tuvāks un dabīgāks. Arī šī Rachmaņinova barkarola šķiet samākslota un nedzīva, kaut arī visai paradoksālā mūzika pamazām atdzīvojas un sasniedz veiksmīgu ritējumu pēdējā daļā, it sevišķi „Valsī".

Ļoti maz mūzikāla satura ir Sensānsa „Scherzo, op. 87", bet neviens nevarēs noliegt šim „meistarstiķim" technisku un mūzikālu efektu bagātību, kas ierindo to diezgan augstas klases koncertu repertuāros. Pagājušā gadsimta komponisti arī no nekā spēja izveidot ļoti daudz.

Koncerta galvenie sniegumi tomēr bija Alfreda Kalniņa „Svīta — 10 latviešu tautas dziesmas" (četrrocīgi) un Tālivalža Ķeniņa „Concertino" divām klavierēm (darbs komponēts 1956. gadā un veltīts māsām Gūtbergām). A. Kalniņa tautasdziesmu svīta radusies 1950. gadā, t.i., pirms viņa nāves un Latvijā palikušo komponistu visdrūmākajā laikā. Bija jau sāktas t.s. formālistu vajāšanas, no kuŗām fiziski un morāli nācās ciest ne vienam vien latviešu komponistam. Vienīgo glābiņu viņi meklēja folkloras aizvēnī, un iespējams, ka šādā kārtā veidojās arī Kalniņa tautas dziesmu svīta. Savā stilā Kalniņš še atgriežas pie savas mūzikālās radīšanas pirmā posma (gadsimta sākumā). Visu šo tautas dziesmu apdare neliekas kvalitātīvi gluži vienāda, kā spilgtākas minot „Dziedot dzimu", „Smieklis man" un „Lecu, lecu dārziņā" (vai tā latviešu vai lietuviešu tautas dziesma?), turpretī „Pūt, vējiņi" šķita mazliet konvencionāli ūdeņaina. Katrā ziņā svītas ietvars pārāk plašs komponista veidotajai kaleidoskopiskajai formai. Bet arī tā bija patīkami pakavēties vecā Kalniņa mūzikas pasaulē, atceroties viņu kā vienu no latviešu mākslas pirmajiem celmlaužiem.

T. Ķeniņa koncertīno pieder pie komponista „mēreniem" darbiem, šobrīd arī autora mūzika klausītājiem liekas saprotamāka nekā pirms kādiem 10 gadiem, it sevišķi liriskā otra un rotaļīgā trešā daļa. Pirmā daļa, turpretī, sniedz noskaņojumu ļoti pretēju turpinājumam. Plaši izmantotas instrumenta iespējas.

Māsas Gūtbergas, koncertējot Toronto pirms apmēram 7 vai 8 gadiem, palikušas atmiņā ar Šopēnu, Listu vai Brāmsu. Salīdzinot viņu technikas virtuozitāti, instrumentālo kopdarbību, jāliecina, ka mākslinieces joprojām var lepoties ar labu mūzikas izpratni, frazējumu, tīru piesitienu, veiklu pasāžu virtenēm. Tomēr — vārdus, kā „viena sirds un dvēsele" es šoreiz vairs neteiktu, jo liekas, ka Ingrīda kļuvusi vienaldzīgāka, bet Karīna trauksmaināka. Arī ritmiskā ziņā priekšnesumu par kongruentu vienmēr nevarēja dēvēt. Zināmu attaisnojumu varbūt varētu atrast Hamiltonas koncertzāles apstākļos. Vislabāk Gūtbergas paveica Ķeniņa mūziku, tāpat arī A. Kalniņa un, nenoliedzami, Sensānsa. Klausītāju pulciņa atsaucība bija visai liela, kam mākslinieces atbildēja ar Pulanka un Brāmsa piedevām. Visumā patīkams mūzikas vakars, kas notika Hamiltonas vanadžu kopas protektorātā un Gitas Ķiķaukas ierosinājumā.

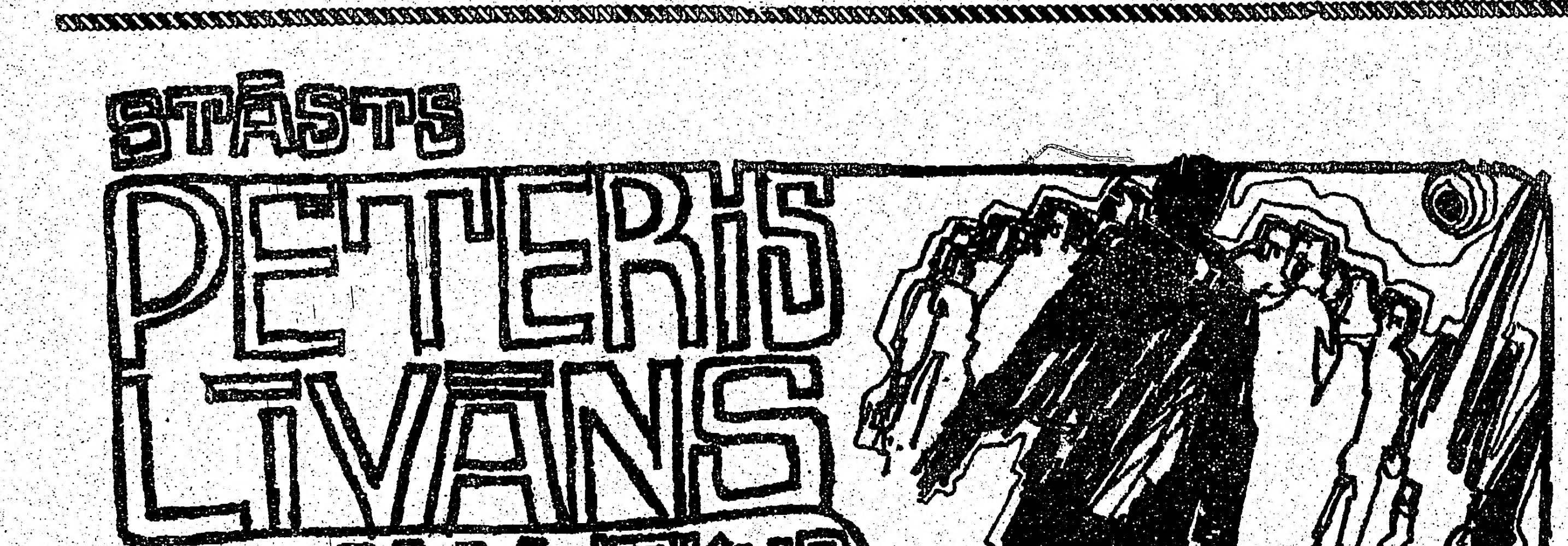

(37. turpinājums)

Maira uzskatīja vīru.

— Tu viņus abus pazīsti?

— Jā. Lai gan Aina nav birzmaliete. Aina... mēs iepazināmies Rīgā.

— Tu viņus laulāji?

— Kur nu! Kārli Puduri atceros kādreiz saticis pagastā vienos vai otros godos. Tas bija vēl manos lauksaimniecības studiju gados. Viņš gāja Jelgavā arodskolā. Aina studēja; dzīvoja Rīgā pie radinieces.

Maira rūpīgāk papētīja meiteni.

— Ja tu saki, ka Silvai ar māti līdzība, tad mātei jābūt bijušai... bet lai tas paliek. Bērnus nedrīkst padarīt iedomīgus. Kad Puduris nāks pēc meitenes?

— Kad tiks no slimnīcas ārā. Droši vien, pēc pāris stundām.

Bet Puduris neatgriezās pat līdz deviņiem. Bērniem bija jādodas pie miera, un Maira iekārtoja Ritas gultā vietu arī Silvai. Bērni bija sadraudzējušies, un Silva labprāt devās gulēt kopā ar Ritu. Līvāni palika nomodā, lai gaidītu Puduri.

Tas ieradās tikai ap pusnakti. Viņš izskatījās novārdzis un sabrucis.

— Kā klājas Ainai? — Līvāns Pudurim jautāja, kad tas bija apsēdies Mairas norādītajā krēslā un pateikdamies pieņēmis piedāvāto tēju.

Pudura acis atdzīvojās.

— Jūs mūs tomēr pazināt?

— Pirmīt nepazinu, — Līvāns teica. — Bet mēs ar Silvu sākām pārrunāt vecus laikus un tad noskaidrojās. Jūs jau mani arī sākumā nepazināt. Bet vai mēs kādreiz pagastā nesaucāmies par tu?

— Laikam... Bet tie jau lieli gadi. Un tāpēc jau arī ar to pazīšanu ir tā, kā jūs... kā tu saki. Kad mūs atsūtīja šurp, tad par tevi dzirdēju, bet nebija laika ne aiziet uz baznīcu, ne atnākt apsveicināties, un tā es tevi pazinu tikai, kad dakterene teica, ka tu mācītājs. Bet tad nebija laika runāties.

Viņš apskatīja telpu.

— Pie jums te labi. Ērti. Ainai jau arī visa tā nelaime notika tāpēc, ka bija jāstaipās ar koferiem un jārāpjas augšējā gultā. Mēs jau esam baigi saspiesti: tik ir kā divstāvu gulta un tāda šaura spraudziņa. Sākumā, kad uznāca asiņošana, domājām — varbūt pāries. Pagulēs mierā, pāries. Bet nepārgāja. Tagad jau būs labi. Foršākais, ka viņa varēja palikt slimnīcā. Tur ir apkopšana, sava gulta, naktsgalds — kā lielmātei. Un mums pa to laiku ar Silvu arī būs ērtāk.

— Vēl tasi tējas? — Maira piedāvāja.

— Paldies, jā. Nav ēsts kopš rīta. Neņemiet ļaunā, ka es tā... kā saka, ar visām četrām bļodā. Tu, mācītāj, varētu... ja nebūtu par apgrūtināšanu... varētu rītu Ainu apciemot. Tu viņu pazīstot no agrākiem laikiem. Kopā esot studējuši, viņa kādreiz teica. Man no studēšanas nekas neiznāca. Pat arodskolu lāgā nepabeidzu. Nomira tēvs, bija jāpārņem mājas, kāmēr tās pārdevu... Tad apprecējos. Bet tagad jau tam vairs nav lielas nozīmes. Tagad — kaut tikai Aina atlabtu. Mums tāda liksta nav pirmo reizi. Šī jau ceturtā. Pirmoreiz bija pirms Silvas piedzimšanas. Un tad bēgšanas laikā — uz kuģa otrreiz, kad ienāca amīši, un tagad. Šoreiz visgrūtāk. Aiziesi?

— Vai viņa pati gribēja, lai eju?

— Neesam par to runājuši. Bet ar lūgšanām jau ir tāpat kā ar zāļu tējām: ja nelīdzēs, tad nekaitēs.

— Tas nu nebija visai asprātīgi, — Līvāns sausi noteica. — Bet ja tu lūdz, lai Dievam izstāstītu, kas Viņam darāms, tad tev taisnība. Tad vai nu lūdz, vai nelūdz — bieži vien iznāks vilšanās.

Puduris neveikli sakustējās.

— Piedod, ka es tā... Bet man sacīja, ka tu esot tāds — nu, tāds moderns mācītājs. Runājot vairāk no dzīves kā no Bībeles.

Līvāns pasmīnēja.

— Par ko tad Bībele runā, ja ne par dzīvi?

— Par debesu valstību, — Puduris mazliet atdzīvojās. — Un par mūžīgo dzīvību. Vai tā nav?

— Un vai tā nav daļa no mūsu domām un cerībām? Cilvēks jau cita nekā nedara, kā gādā, lai varētu dzīvot. Kamēr jauns un stiprs — lai varētu turpināt dzīvi šai pasaulē, kad kļūst slims vai vecs — sāk domāt par dzīvi aiz kapa.

— Tu tai tici? Neviens to nav piedzīvojis.

— Rītdienu arī neviens nav vēl piedzīvojis. Vai tāpēc tai neticēt?

— Nu jā... Tā jau ir... — Puduris piekrita, bet bija skaidri redzams, ka viņš to darīja tikai tādēļ, ka negribēja sanīsties ar namatēvu. — Bet aizej gan pie viņas, ja iznāk. Viņa par tevi dažu labu reizi ieminējusies. Par tiem laikiem, kad studējāt. Tu toreiz esot bijis — bet par mācītāju jau tā nedrīkst runāt. Tie laiki ir garām un pāri, un kurš jaunībā bija eņģelis? Mācītājs jau arī cilvēks vien ir, vai tā nav?

Puduris bija izdzēris trešo tasi tējas un piecēlās.

— Jā — nu... Būs jāmodiņa Silva. Jāiet mājās.

— Lai viņa paliek, — Maira, kas visu laiku klusēdama bija klausījusies vīriešu sarunā, aizstājās Pudurim ceļā. — Aizies rīt, kad pamodīsies.

— Bet tas jums... tā jums liela apgrūtināšana, — Puduris mīņājās, — jūs jau tā esat man daudz palīdzējuši...

Pēc Pudura aiziešanas Līvāns vēl brīdi sēdēja pie galda un klusēdams skatījās cukura trauciņā, ko Maira vēl nebija nokopusi. Domās viņš bija tālu prom.

Klusumu pārtrauca Mairas balss.

— Ko viņš ar to gribēja teikt, ka par mācītāju tā nevarot runāt? — viņa virtuves kaktā slaucīja traukus.

Līvāns uztrūkās kā no miega.

— Vai tas nav diezgan skaidri pateikts? Taču jau tikai to, ka es jaunībā neesmu bijis askēts.

Maira turpināja slaucīt jau sen noslaucīto, sauso šķīvi.

— Es tev nebiju pirmā, vai ne?

Runājot viņa uz vīra pusi neskatījās.

— Nē.

— Tev agrāk bija daudzas... draudzenes?

— Ne vairāk kā citiem maniem laika biedriem.

— Kad tu — kā lai es saku? — šādu dzīvi pārtrauci?

— Kad birzmaliešiem sāku lasīt Bībeli priekšā. Vēl kāds jautājums, izmeklēšanas tiesneša kundze?

Maira iesmējās bezprieka smieklus.

—Nē, nav. Tas ir, būtu vēl daudzi, bet... Tu iesi rīt uz slimnīcu? Pie tās... Puduŗu Ainas?

— Jā.

Brīdi valdīja klusums. Tad Maira nenocietās:

— Tu zini, kādēļ es tev to jautāju?

— Jā, zinu. Pēteŗa Līvāna balsī bija iezagusies nepacietība. — Bet ir lietas, par kuŗām citiem nav nekādas daļas.

— Es esmu tava sieva. Tu man solīji uzticību.

— Tam nav nekāda sakara ar to, kas noticis pirms daudziem gadiem. Es tevi netirdu par to, kas noticis tavā jaunībā, — Pēteris piecēlās un sāka kārtoties naktij.

(Turpinājums seko)

Vairāk nekā 117.000 dol. apgrozījums

KANADAS LATVIEŠU 5. DZIESMU SVĒTKI DEVUŠI AP 40.000 DOL. ATLIKUMU, BET VĒL IZMAKSĀJAMA ATLĪDZĪBA KORISTIEM UN DEJOTĀJIEM

Kaut kasiere M. Gruzīte, ziedojot daudz laika, jau bija izstrādājusi ļoti rūpīgu visu ienākumu un izdevumu pārskatu, arī Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komitejas 19. oktobra sēdē Latviešu namā Toronto vēl nebija gūstami absolūti pilnīgi dati, jo aizkavējušies „Nākotnes 70" norēķini par kopīgajiem pasākumiem ar svētku rīcības komiteju. Neesot vēl zināmiem ienākumiem par informācijas centrā pārdotajiem svētku vadoņiem un žetoniem, „Nākotnes 70" maksājumu daļai par pēdējo kopēju skrejlapu (atsevišķo sarīkojumu kalendāru) un atlikumam no jauno mākslinieku koncerta, tāpat vēl paliekot dažiem nenokārtotiem izdevumiem, M. Gruzītes izstrādātais financiālais pārskats uz sēdes dienu liecināja, ka iepriekšējā darbības budžetā paredzēto 70.550 dol. vietā svētku kopīgais apgrozījums, tajā neieskaitot „Nākotne 70" organizētos pasākumus, bijis 117.203,60 dol.; izdevumiem esot 77,119 dol., svētku atlikums ir 40.084,60 dol. Taču šie skaitļi vēl nav galīgi, jo vairākus izdevumus un ienākumus tie vēl neuzrāda. Bez tam no atlikuma it ievērojama summa vēl izmaksājama atlīdzībā koŗiem un tautas deju kopām par ceļa izdevumiem.

V. Gulēns šī pārskata papildinājumā ziņoja , ka „Nākotnes 70" pārzinātais informācijas centrs saņēmis 5027 svētku vadoņus un 2500 žetonu, no kuŗiem bez maksas izdoti 3176 resp. 1594, pārdoti 712 resp. 809. Paliekot pāri 1139 vadoņiem un 97 žetoniem, svētku rīcības komitejai šai ienākumu postenī no „Nākotnes 70" pienākas 2233 dol. Jauno mākslinieku koncerta atlikums vēl nebija zināms, bet V. Gulēns solīja to sagatavot līdz nākošajai rīcības komitejas sēdei 3. novembrī. E. Āpše papildinājumam ziņoja, ka par svētku vadonī ievietotajiem sludinājumiem starplaikā saņemti vēl 65 dol., tā ka pašreiz izpaliekošā summa par sludinājumiem ir 195 dol. Pārrunājot pēdējās kopīgās skrejlapas izdevumus, sēdes dalībnieki vienojās, ka 52% no tiem segs „Nākotne 70".

Visvairāk laika aizņēma pārrunas par maksājamo ceļa naudu koristiem un dejotājiem, kuŗa aprēķināma pēc dalībnieku reģistrācijas sarakstā uzdotajiem datiem. Jau iepriekš bija nolemts, ka katrs dziedātājs un dejotājs saņems 3 dol. atlīdzību par piedalīšanos un daļēju ceļa naudas atmaksu tiem, kas braukuši vismaz 42 jūdzes resp. attālumu, kādā dzīvo Toronto vistuvāk esošā koŗa (Hamiltonas) dalībnieki. Rīcības komitejas priekšsēdis Ž. Šmits ierosināja šai aprēķinā vadīties pēc vienā virzienā nobraukto jūdžu skaita. Dalībniekiem no Anglijas, Zviedrijas un Austrālijas jūdžu skaits ir ļoti liels, bet gaisa un sauszemes ceļā veiktās jūdzes nav pielīdzināmas. Pēc visai komplicētas aprēķina „atslēgas" Ž. Šmits ieteica ceļu uz Toronto no Anglijas (3000 jūdžu) pielīdzināt 2000 sauszemes jūdzēm, ceļu no Zviedrijas (3500) — 2500 sauszemes jūdzēm, bet ceļu no Austrālijas (10.000) — 6000 sauszemes jūdzēm. Tā kā no 1714 pieteiktajiem dziedātājiem koncerta ģenerālmēģinājumā dalībnieku kartes (pret tām izmaksā 5 dol. iepriekšējos svētkos dotās balles brīvbiļetes vietā) saņēmuši 928 dziedātāji, bet reģistrācijas lapā minēti 1022 (tie visi saņem 3 dol. dal.bas maksu un jūdžu naudu), tad dziedātājiem kopīgi maksājamais jūdžu skaits iznāk 428.306, bet 838 dejotājiem — 366.958. Ž. Šmits aicināja izšķirties, cik maksāt par katru jūdzi — 1 centu (kas kopsummā būtu 7972,64 dol.), 1,25 centus (9965,80) vai 1,5 centus (11.958,96).

Debatēs domas izrādījās krasi atšķirīgas. V. Gulēns ieteica ceļa naudu maksāt tikai pēc ģenerālmēģinājumā izsniegtajām dalībnieku kartēm, bet par jūdzi ne vairāk kā 1 centu, lai pēc iespējas lielāks būtu galīgais, dažādām vajadzībām sadalāmais svētku atlikums, bet M. Gruzīte domāja, ka vislabākais būtu maksāt pat 2 centus par jūdzi. Pret pārlieku jūdžu maksas „nospiešanu" iestājās arī Ž. Šmits, norādot uz koŗu materiālajiem upuriem, lai piedalītos dziesmu svētkos, un uzsveŗot, ka bez koristiem un dejotājiem dziesmu svētkus nav iespējams sarīkot, turpretim bez rakstniekiem, „Nākotnes 70" pasākumiem un citiem gan. Tādēļ dziedātāju un dejotāju darbs un ideālisms novērtējams ar iespējami augstāko jūdžu maksu. Vadoties no domas, ka sadalāmajam galīgajam svētku atlikumam vajadzētu būt vismaz ap 10.000 dol., ierosinājumu maksāt 1,5 centus par jūdzi nobalsošanā atmeta (4 balsis par, 4 pret, 1 atturējās). Ar 6 pret 1 balsi, 2 atturoties, nolēma par jūdzi maksāt 1,25 centus. Ieskaitot katram dziedātājam un dejotājam maksājamo 3 dol. dalības maksu, šis izdevumu postenis veido ap 15.500 dol.

Norādot, ka par svētku vadonī ievietotajiem rakstiem maksā 6 centu honorāru par rindu, bet par rīcības komitejas autoriem pasūtinātajiem rakstiem latviešu presē tikai 4 centus, B. Senkēviča aicināja arī šo honorāru paaugstināt vismaz uz 5 centiem, ja ne līdzīgā augstumā, it sevišķi tādēļ, ka arī agrākajos dziesmu svētkos par šiem rakstiem jau maksāti 5 centi rindā. Ž. Šmits aizrādīja, ka par šiem rīcības komitejas pasūtinātajiem rakstiem autori no dažiem laikrakstiem saņēmuši honorārus, tādēļ rīcības komitejas maksātie 4 centi „iet pa virsu", bet, arī laikrakstiem nemaksājot, autori saņem no rīcības komitejas 4 centus pamathonorāra, klāt nākot vēl pa ik 2 centiem, ja tas pats raksts ievietots arī citos laikrakstos. Tā kādai autorei par vienu rakstu pienākas 10 centu rindā no rīcības komitejas vien.

B. Senkēviča ierosināja arī paaugstināt honorāru dziesmu svētku rakstnieku rīta dalībniekiem, kuŗi dzīvo ārpus Kanadas: no ASV iebraukušajiem uz 50 paredzēto 30 dol. vietā, bet Anglijas literātiem no 40 uz 80 dol. B. Senkēviča aizrādīja, ka paši autori to lūguši, uzzinot, ka „Nākotnes 70" rīkotajos literārajos sarīkojumos autoriem maksāti pat ceļa izdevumi pilnos apmēros. Ž. Šmits atbildēja, ka nevar vadīties no tā, kā rīkojusies kāda cita grupa. V. Gulēns savukārt paskaidroja, ka ceļa izdevumi maksāti V. Krāslavietim, V. Nollendorfam, B. Kaugarai, A. Jaunzemai un I. Lindbergam, bet ne no „Nākotnes 70" līdzekļiem: šos izdevumus seguši sarīkojuma „Balsis 70" un jauniešu salidojuma organizētāji. Taču bijuši daudzi literāti, kuŗi piedalījušies „Nākotnes 70" pasākumos, par to nesaņemot ne centa. E. Āpše aizrādīja, ka rakstnieki braukuši uz Toronto, lai būtu klāt dziesmu svētkos vispār, nevis lai piedalītos tikai rakstnieku rītā. Fakts, ka rakstnieku rīta dalībnieki bijuši izvēlēti lasīt savus darbus, tiem devis reklāmēšanās iespēju, ar ko „pilnīgi pietiek". Pēc šādu domu uzklausīšanas rīcības komiteja B. Senkēvičas ierosinājumu noraidīja, pret to balsojot 3, par to arī 3, bet atturoties 4 locekļiem.

Sēdes gaitā A. Gugāns ziņoja, ka no lietiskās mākslas izstādes un tirdziņa palikuši dažādi būvmateriāli 369 dol. vērtībā, kuŗus Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā ar mieru uzglabāt līdz nākošajiem dziesmu svētkiem. Rīcības komiteja tam piekrita, atvēlot šos materiālus daiļamatniekiem starplaikā lietot arī savām vajadzībām. M. Zichmanis savukārt ziņoja, ka par rīcības komitejas atvēlētajiem 50 dol. filatelijas un numizmatikas izstādē piešķirtas 7 godalgas un 4 atzinības raksti. Par 300 dol. izgatavotos statīvus kollekciju izstādīšanai dziesmu svētku rīcības komiteja atstāja filatelistu apvienības pārziņā.

Īsas bija pārrunas par to, ko darīt ar atlikušajiem svētku vadoņiem, jo pēc svētkiem pieprasīti vairs tikai 6 eksemplāri, bet visi saņemtie dažādu krātuvju un bibliotēku pieprasījumi jau izpildīti. Vienojās ik pa 10 vadoņa eksemplāriem izsūtīt atsevišķiem koŗiem, bet pa 5 tautas deju kopām, jo ne visi to dalībnieki bija ieradušies dziesmu svētkos Toronto un tos saņēmuši.

I. Sakss paskaidroja, ka mirušo komponistu honorāri mantiniekiem maksājami 50 gadu pēc autora nāves, tādēļ vismaz par viena autora darbiem šoreiz nebūtu vairs jāmaksā. Rīcības komiteja pieņēma šo faktu zināšanai turpmāko svētku rīkošanai, jo šoreiz honorāri jau izmaksāti, taču pārrunas izraisīja jautājums, ko darīt ar honorāriem, par kuŗu saņēmējiem nekas nav zināms. Neatzīstot iemaksu LNAK honorāru kontā par labu izkārtojumu, izskanēja doma, ka pie Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā vajadzētu radīt īpašu fondu, kuŗā šādi honorāri uzkrātos. Šos līdzekļus tad, piemēram, varētu izmantot nošu izdošanai. Ierosinājuma izlemšanu atstāja Dziesmu svētku biedrības padomes ziņā.

Ž. Šmits vēl ziņoja, ka dziesmu svētku albums jau ir iespiešanā un drīzumā būs pārdošanā. Abas svētku skaņu plates būs kopīgā apvākā, kuŗa metu zīmējis Uģis Brūveris, un maksās, paredzams, 6—7 dol. Platēs būs ieskaņots viss kopkoŗa koncerts ar Latvijas himnu dziesmas „Tev mūžam dzīvot, Latvija" vietā, jo tās ieskaņošanu padara neiespējamu Jāņa Mediņa darbu īpašnieka A. Kancāna (Zviedrijā) noteikumi. Platēs būs arī daži darbi no garīgo dziesmu koncerta.

Rīcības komitejas priekšsēža Ž. Šmita ierosinājumā sēdes dalībnieki vienojās Kalamazū korim Dziesmu Vairogs sakarā ar 25 gadu jubileju dāvināt 76 eksemplārus Jāņa Cīruļa „Koŗa dziesmas", kuŗu Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā varēja izdot tikai pateicoties Dziesmu Vairoga diriģenta A. Kalnāja pretimnācībai. Priekšlikumu pieņēma ar 6 balsīm, 3 atturoties un 1 esot pretim, vienojoties, ka izdevumus par šo dāvanu kopīgi segs dziesmu svētku rīcības komiteja un Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā.

Vtr.

Alfreds Štrombergs diriģēja divas operas

Gandrīz neticami, ka jau 22 sezonas pagājušas, kopš Kanadas operas sabiedrība uzsāka savu darbošanos Toronto. Ar gandarījumu jāatzīst, ka veiktais darbs ir guvis panākumus, kaut, varbūt, ne vienmēr tik lielā mērā, kā to varētu vēlēties no profesionālā viedokļa.

Ja operas sabiedrība var stāties publikas priekšā ar tādiem darbiem kā Bēthovena Fidelio, Guno Faustu, Bizē Karmenu un Verdi Traviatu, tad zināmā mērā nopelni pierakstāmi arī mūsu diriģentam komponistam Alfredam Štrombergam, kas jau ilgāku laiku saistīts ar minēto operas sabiedrību. Šogad viņam bija uzticētas divas operas — Mocarta Donžuāns un Bizē Karmena. Pēdējo A. Štrombergs diriģēja 14. oktobrī, bet dienu vēlāk — Mocarta operu.

Laimējās redzēt Mocarta Donžuānu, bet ar samērā vāju dziedātāju sastāvu. Stāvoklis jūtami uzlabojās dažas dienas vēlāk ar Bizē populāro operu Karmena, kas vokālā plāksnē atstāja patīkamu kopiespaidu. Var iebilst par operas izvēli kā tādu, bet grūti noliegt tās ietekmi uz Toronto operas publiku, kas dod priekšroku populāriem darbiem. Kā būtu, ja Kanadas operas sabiedrība Karmenas vietā uzvestu kādu citu operu? Kādēļ nepamēģināt kādu no mazāk dzirdētām Bellini vai Doniceti operām? Atgriežoties pie Karmenas, jāatzīst, ka visi dziedātāji bija samērā labā formā. Sevišķi iespaidīgi savu romantisko lomu veica kanadiešu tenors Jean Bonhomme kā Don Hozē.

Beidzot jāpieskaŗas Kanadas operas sabiedrības visnozīmīgākajam uzvedumam, Bēthovena operai Fidelio. Žēl, ka visā savā ražīgajā mūžā Bēthovens komponējis tikai vienu operu, bet to pašu ir vērts redzēt. Bēthovena Fidelio ir nenoliedzams meistardarbs. Tas simbolizē cilvēka neatlaidīgo cīņu pēc brīvības ar dziļām patriotiskām jūtām. Bēthovena ideju Kanadas operas sabiedrība pasniedz lieliski gan vokālā, gan drāmatiskā tulkojumā. Florestānu dziedāja Gleids Petersons, veidojot savu grūto lomu ar dziļu izpratni un mūzikālitāti, tāpat Anja Silja, interpretējot Leonoras - Fidelio dubultlomu.

Skatuves dekorācijas bija veidojis Merijs Laufers ar plašu un oriģinālu izdomu.

Aleksandrs Kalniņš

Mīļš paldies

visiem latviešiem, kas piedalījās Kurzemes cietoksnī pašaizliedzīgā varoņa un mākslinieka JĀŅA SUKURA izvadīšanā mūžībā š. g. 10. oktobrī no Rosara bēŗu nama uz Džēma krematoriju, tāpat par brīnišķīgiem ziediem un līdzjūtību, drošsirdīgu tēvzemes aizstāvi pavadot.

Arnolds Šiņķis,
kaujas laukos sauktais Lāča Ķepa

Toronto ziņas

● Pie Toronto latviešu tautas augstskolas nodibināts latvisko zināšanu seminārs, galvenokārt 17 — 35 gadu veciem interesentiem, kuŗus bieži mēdz apzīmēt par „aizmirsto paaudzi", jo tai nav tikpat kā nekādu īpašu pasākumu un nodarbību, trūkst iespēju satikties, kā rezultātā pēc latviešu skolas beigšanas bieži zūd latviešu sabiedrībai. To ievērojot, J. Dreifelda, V. Bebra, H.Miķelsona un citu ierosmē radās šis seminārs TLTA darbības ietvaros, lai dotu iespēju „aizmirstajiem" tikties, kopīgi padziedāt un papildināt latviešu skolā iegūtās zināšanas. Semināra vakaros paredzēta ne vien latvisku un aktuālu tematu iztirzāšana, bet arī praktiskas nodarbības, pēc tam sabiedriskā daļa ar tautas dejām un dziesmām. Pagaidām seminārā latviešu valodas jautājumus pārzina Anda Libere, latviešu literātūru — Aina Zemdega, latviešu mūziku un tautas dziesmas — Auseklis Pērkons, tautas dejas — Daina Liepa (no Anglijas) un Zigurds Miezītis, skatuves mākslu — Hugo Miķelsons un politiskās zinības — Juris Dreifelds. Semināra pirmajā vakarā 20. oktobrī piedalījās 35 dalībnieki, bet nākošā semināristu pulcēšanās notiks 3. novembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā, bet pēc tam katru otru nedēļu.

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skolai 11. oktobrī uzsākot jauno mācību gadu, pirmajā dienā pieteica jau vairāk nekā 30 audzēkņu, bet tagad to skaits pieaudzis jau uz 60, kaut baznīcas apkures pārbūves dēļ mācības praktiski vēl nav sākušās. Tās uzsāks 1. novembrī, bet arī ne pilnos apmēros, jo pagaidām

(Nobeigums 8. lpp.)

Preses balles polonēzē Casa Loma pilī Toronto. No kreisās: polonēzes vadītāja Diana Jablokova-Vorpa ar dzīvesbiedri, rakstniece Biruta Senkēviča, LPB Kanadas kopas priekšsēdis Modris Lorbergs ar dzīvesbiedri, Voldemārs Ziemanis, Preses pīle Maija Ķuze un Drukas kļūdu velniņš Rita Baruša.

Preses pīles pieņemšana

AIZSKANĒJUSI GADSKĀRTĒJĀ PRESES BALLE TORONTO

Senatnīgā Casa Lomas pils ārienē un iekšienē atkal laistījās svētku ugunis, kad 24. oktobrī Preses pīle ar savu plašo darbinieku pulku rīkoja gadskārtējo pieņemšanu — Latviešu preses biedrības Kanadas kopas tradicionālo Preses balli, vienu no gada spožākajiem notikumiem Toronto latviešu sabiedriskajā dzīvē. Tai pašā laikā notiekot vairākiem citiem sarīkojumiem gan ar latvisko desiņu ēšanu, gan kaŗa lauku pārstaigāšanu atmiņās, gan arī ar trikoloras reprezentēšanu dāmu priekšā, Casa Lomas pilī šogad ieradās mazāks Septītās lielvalsts pilsoņu skaits, lai noliktu savas nodevas pie Preses pīles kājām, taču tas nemazināja nedz balles nozīmi, nedz spožumu, drīzāk vairoja to, jo ap 150 ballinieku jutās ērtāk un brīvāk; izpaliekot saspiestībai un svīšanas kūrei kā Latviešu namā parasts, Casa Lomā uz dejas grīdas netraucēti varēja atļauties pat viskomplicētākās tūres. Nedaudz sarukušais uzticīgo vasaļu skaits Preses pīlei neizvilināja pat nopūtas nopēkšķināšanos, vienīgi tās nešķiramajam partnerim Drukas kļūdu velniņam lika atzīmēt ignorantos nelabvēļus eventuālām sabiedriskās elles mokām.

Casa Lomas pilij Septītās lielvalsts svinīgi priecīgo gaisotni ar turpat duci dižapmēru un nedaudz mazāka formāta Preses pīles, Drukas kļūdu velniņa un abu padoto raksturīgiem portretiem bija piešķīrusi gleznotāja Valija Mērniece. Uzburtā atmosfaira smaidīgāku vērsa arī vienmēr nopietnā finanču ministra Osvalda Liepas vaigu, kas vērienīgi rīkoja sev padotos nodokļu ieksētājus, to vidū arī rakstnieci Indru Gubiņu, kuŗa, redaktoram Gunāram Gubiņam asistējot, pret 1 dol. nodevu izsniedza Rūdolfa Norīša rediģēto un jau 19. gadu izdoto iespiesto „Preses Pīli" ar šīs nakts aktuālākajām ziņām un tradicionālajiem Septītās lielvalsts bruņinieku un lēdiju apbalvojumiem. Uzticīgajiem viesiem elegantās tualetēs un formālos vakartērpos pamazām pulcējoties Preses pīles pieņemšanā, E. Jirgena klusā nošķirtībā pēc vecām un vienīgi pašai zināmām burvestības receptēm maisīja boli, kamēr pievilcīgās puķu meitenes Baiba Zīberga un Māra Vanaga ar saviem kavalieŗiem Jāni Zībergu un Elmāru Neimani apstaigāja viesus ar baltām un sarkanām neļķēm grozos, par mazu nodevu bez diviem ziediem dāvinot arī ilgi neaizmirstamus smaidus.

Kad ieskanējās kapellas The Melodies instrumenti un aiz polonēzes vadītājas Dianas Jablokovas-Vorpas un viņas dzīvesbiedra virknējās dižie un vēl dižākie viesi balles atklāšanas parādei un neoficiālai modes skatei, visvairāk kārotajā ceturtajā pārī veikli iemanījās pati valdniece Preses pīle (Maija Ķuze) un Drukas kļūdu velniņš (Rita Baruša), kuŗi arī šai nopietnajā brīdī nespēja aizmirst savus niķus un pēkšņi lika mūzikai apklust. Situāciju atjautīgi glāba LPB Kanadas kopas priekšsēdis Modris Lorbergs, nolasot paša safantazēto balles prologu — nopietni jautro jaunās valdības deklarāciju jeb šī vakara sabiedrisko platformu, „jo tikai reizi gadā Preses ballē mūs aptveŗ daiļais Mūzas smaids". Šo vēsturisko dokumentu vēlāk izlozē laimēja Velta Kupere.

Ballinieki bija liegi un vijīgi izgriezušies tikai pāris dejās, kad vakara norises vadītājs un Preses pīles ieceltais konferansjē Rūdolfs Norītis paziņoja, ka pie pils pārvaldnieka iegādājami visjaunākie latviešu daiļliteratūras šedevri — „Zilas ziepes, zaļi burbuļi', „Antiņš Amerikā liek caurules", „Es vannā redzēju tevi spogulī" u.c.Pēc tam viņš pieteica rakstnieku vakaru, kuŗā savus darbus, kas gan izrādījās neapšaubāmi plaģiāti, lasīja Preses pīle un Drukas kļūdu velniņš, sajaucot daiļliteratūru un visaktuālāko sensāciju informāciju. Uzzinājām ne vien to, kādēļ Toronto latviešu inženieŗi līdz jaunajam gadam pīles vairs neēdīs, kādēļ Latviešu nama dāmu komiteja atzīst, ka presei ar nažiem un dakšiņām nav nekā kopīga, un kādēļ invalidi kalnā nekāps, bet arī, ka turpmāk dziesmu svētki vairs nenotiks lielākajā Toronto cirkā, bet pēc latviskām tradicijām — brīvā dabā, tādēļ Sidrabene, Saulaine, Tālava, Mežciems un Bērzaine jau uzsākusi savstarpēju sacensību par piemērotību. Par to ļoti nobažījusies Royal York viesnīca, atceroties šogad latviešu sanestos 68.000 dol., tādēļ plāno celt jaunu viesnīcu Sidrabenes vai Saulaines kaimiņos. Beidzot Drukas kļūdu velns nolasīja ziņu, ka ASV senātori lauza galvas, kā aizkavēt vēlēšanās piedalīties jaunākiem par 12 gadiem, bet „Nākotne 70", kā to pašu panākt attieksmē uz vecākiem par 21. Šai ziņai neticēja pat vairs Preses pīle, skaļi protestēja, un rakstnieku vakars pajuka . . .

Balliniekiem acis labpatikā un dailes baudā iekvēlojās, kad sākās priekšnesumi. Canadian Junior Ballet audzēkņi Pauls Birčers un Marša Krosbija vispirms sniedza „Credo" – abstraktu baletu pēc Janečeka mūzikas, kas izsaka cilvēka dzīvi no dzimšanas līdz nāvei, pēc tam 8 meitenes gaisīgi rozīgos tērpos, to vidū latvietes Alda Heniša un Sandra Cicurska, dejoja fragmentu no Čaikovska „Apburtās princeses", nosauktu par „The Ballroom Waltz". Par šo skaisto audzēkņu sniegumu un iestudējumu Canadian Junior Ballet mākslinieciskajai vadītājai Dianai Jablokovai-Vorpai ar ziediem pateicās A. Vinčels, kuŗu Preses pīle šoreiz bija apveltījusi ar lepno titulu „zāles menedžeris", kaut viņš bija tikai vakara norises vadītāja asistents.

Skanēja atkal deju mūzika, arī iepīti latviešu dziesmu motīvi; dejotāju pāŗi virpuļoja, locījās, griezās, graciozi slīdēja un arī lēkāja pa spožo parketu, un it bieži to vidū temperamentīgi kājas locīja Preses pīle un Drukas kļūdu velniņš, taču tikai paši vien pārī. Dīvaini: kaut velniņš pavedinoši luncināja elektrizēto asti, bet pīle mirdzēja, laistījās un zaigoja savā krāšņajā tērpā, tikpat kā neradās varoņu, kas uzdrīkstējās vienu no abiem aicināt uz deju . . . Taču tieši šiem drošsiržiem — pirmajiem, kas iedrīkstējušies, rīkotāji bija paredzējuši pārsteiguma balvas. Labi vēl, ka pirmo vietā pagadījās vismaz vienīgie. Birutas Senkēvičas dzejoļu grāmatu „Zeme un mēs" ar autores ierakstu, autores pasniegtu un ar buču pavērtinātu, par dūšu dejot ar pašu velnu saņēma rakstnieks un gleznotājs Egils Kalme no Ņujorkas, bet Šenleja firmas dāvinātu liķieŗa pudeli Ainis Freimanis, kas nebija baidījies aicinājumā paklanīties valdnieces Preses pīles priekšā.

Laikraksta „Latvija Amerikā" dāvināto cepto pīli ar dažādām piedevām redaktors K. Sidars pasniedza laimīgās ieejas kartes Nr. 519 īpašniecei Dainai Jablokovai-Vorpai, un šis fakts laimi piešķīra arī jaunajai literātei un žurnālistei Baibai Šmitai-Kalējai no Burlingtonas, jo Preses pīle bija noteikusi, ka laikraksta „Laiks" dāvinātā šampanieša pudele nododama ceptās pīles ieguvējas pretimsēdētājai . . . Otru „Laika" šampanieša pudeli ar ieejas kartes 73. numuru varēja saņemt Izolda Freimane. Par to, ka Liktentēvs bija vēlējis noteiktas dejas beigās palikt stāvam zem lielās zāles lustras, atceroties šai brīdī pačukstēto paroli „Pegazs", Šenleja firmas dāvinātu glāžu komplektu priecīgi saņēma Benita Krūmiņa, kuŗu laimes māmuļa sevišķi mīlēja, jo brīdi vēlāk vēlēja no rakstnieces Indras Gubiņas pieņemt arī tās jaunāko stāstu grāmatu „Raksts putekļos", jo izrādījās, ka B. Krūmiņa iegādājusies „Preses Pīles" eksemplāru Nr. 48. Jā, iespiestajai „Preses Pīlei" šoreiz bija pacelta vērtība ar numerāciju, un tā uz tās numuriem pārsteiguma balvas laimēja ne vien B. Krūmiņa sarkanā vakartērpā, bet ar Nr. 22 arī Velta Kupere — jau pieminēto M. Lorberga balles prologa oriģinālu, un ar Nr. 45 Osvalds Kļavenieks — Tonijas Krūkas jauno stāstu grāmatu „Uniforma". Atceroties doto paroli „Loreleja", otru Šenleja firmas dāvināto glāžu komplektu mājās varēja pārvest Jānis Dīriņš, jo bija iegadījies, ka tieši viņš izrādījās, kas noteiktai dejai sākoties, dejošanas vietā devās pie bāra, lai atnestu dzirkstīgu glāzi lūpu veldzēšanai savai dāmai . . .

Vēl vairākas dzīvespriecīgas dejas, tad visi sastinga savās vietās, jo kapellas spēlētā Kanadas himna vēstīja, ka 1970. gada Preses balle izskanējusi. Tā kopā ar Kalpaka balli vienmēr bijusi elegantākā Toronto, taču šoreiz arī ērtākā, brīvākā un sirsnīgākā, izpaliekot Kalpaka balles oficiāli svinīgajam, ceremoniālajam un pastīvajam garam.

Lajs

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St , Toronto 174, O
Telef. 924-2775
maksā
6% PAR NOGULDĪJUMIEM
7—7½ PAR ILGTERMIŅA
NOGULDĪJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9—1 p.p.

Tālos viesu Preses ballē apsveicot: no kreisās Aivars Ruņģis, Valija Ruņģe, Sniedze Ruņģe (Dīna Rauna) un LPB Kanadas kopas priekšsēdis Modris Lorbergs.

ana Jablokova-Vorpa
dris Lorbergs ar dzī-
š Rita Baruša.

na

dū latvietes Alda Heni-
ndra Cicurska, dejoja
no Čaikovska „Apbur-
s", nosauktu par „The
Valtz". Par šo skaisto
niegumu un iestudēju-
n Junior Ballet māksli-
vadītājai Dianai Jablo-
i ar ziediem pateicās
kuru Preses pīle šoreiz
usi ar lepno titulu „zā-
ris", kaut viņš bija ti-
norises vadītāja asis-

tkal deju mūzika, arī
šu dziesmu motīvi; de-
virpuļoja, locījās, grie-
i slīdēja un arī lēkā-
parketu, un it bieži to
ramentīgi kājas locīja
uņ Drukas kļūdu vel-
kai paši vien pārī. Dī-
velniņš pavedinoši lun-
trizēto asti; bet pīle
istijās un zaigoja savā
rpā, tikpat kā neradās
uzdrīkstējās vienu no
āt uz deju... Taču tie-
ssiržiem — pirmajiem,
tējušies, rīkotāji bija
pārsteiguma balvas.
pirmo vietā pagadījās
ligie. Birutas Senkēvi-
grāmatu „Zeme un
utores ierakstu, auto-
ū un ar buču pavērti-
ūšu dejot ar pašu vel-
akstnieks un gleznotājs
e no Ņujorkas, bet
as dāvinātu liķiera pu-
Freimanis, kas nebija
icinājumā paklanīties
Preses pīles priekšā.
a „Latvija Amerikā"
epto pīli ar dažādām
edaktors K. Sidars pa-
mīgās ieejas kartes
šnieci Dainai Jabloko-
un šis fakts laimi pie-
unajai literātei un žur-
bai Šmitai-Kalējai no
, jo Preses pīle bija
laikraksta „Laiks" dā-
panieša pudele nododa-
pīles ieguvējas pretim-
. Otru „Laika" šampa-
i ar ieejas kartes 73.
ēja saņemt Izolda Frei-
to, ka Liktenis bija
iktas dejas beigās pa-
zem lielās zāles lust-
es šai brīdī pačukstēto
zs". Šenleja firmas dā-
komplektu priecīgi sa-
a Krūmiņa, kuru lai-
a sevišķi mīlēja, jo brī-
ēlēja no rakstnieces
iņas pieņemt arī tās
āstu grāmatu „Raksts
o izrādījās, ka B. Krū-
ājusies „Preses Pīles"
Nr. 48. Jā, iespiesta
Pīlei" šoreiz bija pa-
a ar numerāciju, un tā
uriem pārsteiguma bal-
ne vien B. Krūmiņa
kartērpā, bet ar Nr. 22
upere — jau pieminēto
a balles prologā oriģi-
Nr. 45. Osvalds Kļave-
ijas Krūkas jaunō stās-
„Uniforma". Atcero-
aroli „Loreleja", otru
rmas dāvināto glāžu
mājās varēja pārvest
, jo bija iegādījies, ka
zrādījās, kas noteiktai
es, dejošanas vietā de-
a, lai atnestu dzirkstīgu
veldzēšanai savai dā-

kās dzīvespriecīgas de-
sastinga savās vietās,
spēlētā Kanadas him-
ka 1970. gada Preses
ējusi. Tā kopā ar Kal-
vienmēr bijusi elegantā-
taču šoreiz arī ērtākā,
sirsnīgākā, izpaliekot
lles oficiāli svinīgajam,
jam un pastīvajam
Lajs

Apspiesto tautu brivibai

(Pārnesums no 1. lpp.)

karus, un arī ielu stūru lekcijas, kas arvien vairāk pievērš Japānas iedzīvotāju uzmanību komūnistu izplešanās politikai brīvajā pasaulē. Ir jāapbrīno šo studentu drosme un enerģija, jo nereti iznāk sadursmes ar komūnistiski noskaņotiem studentiem un arodbiedrību pārstāvjiem. Jau sākot ar maija mēnesi WACL/APACL nodaļas Japānā bija sākušas reklāmēt gaidāmo pasaules mēroga konferenci un rezultātā 56.000 Japānas iedzīvotāju bija devuši parakstus delegātu apsveikuma rakstam un 25.000 japāņu piedalījās brīvības manifestā Tokio.

Gatavojoties šāgada konferencēm, pēc pagājušā gada Bangkokā, Taizemē, piedzīvotajiem starpgadījumiem attieksmē uz Pad. savienības imperiālisma un tautu pārkrievināšanas metožu izgaismošanu, Eiropas apspiesto tautu delegāti sagaidīja zināmas grūtības, jo nav noslēpums, ka līdz šim konferenču darbs galvenā kārtā bazējās uz komūnisma briesmu novēršanu brīvajā pasaulē un ka apspiesto tautu liktenim bija sekundāra nozīme. Ar to izskaidrojams arī apstāklis, ka apspiesto tautu delegāti nevarēja kļūt pilntiesīgi WACL biedri bet konferencēs varēja piedalīties tikai kā novērotāji bez balsstiesībām. 1968. gadā Saigonā un 1969. gadā Bangkokā es izlietoju savas balsstiesības kā Austrālijas delegāte, lai aizstāvētu apspiesto tautu platformu. Bažas par apspiesto tautu pienācīgu reprezentēšanu Japānas konferencē pastiprinājās, kad mēnesi pirms konferences sākuma vairums apspiesto tautu pārstāvju vēl nebija saņēmuši ielūgumus. Sākās drudžaina vēstuļu apmaiņa pāri kontinentiem un uz brīdi izskatījās, ka viss darba smagums gulsies uz maniem pleciem. Saņēmu norādījumus un rezolūciju tekstus no Vācijas, ASV un Kanadas. Tad divas nedēļas pirms konferences sākuma vēstule no Vācijas liecināja, ka tiek darīts viss iespējamais, lai savāktu pietiekami lielu naudas summu, kas segtu ceļa izdevumus ne tikai vairākiem ukraiņiem, bet arī ungāriem, bulgāriem, baltkrieviem u. t. t. Es gan šaubījos, vai bēgļu organizācijām šie kolosālie izdevumi būs pa spēkam, bet ierodoties Japānā, piedzīvoju vienu no patīkamākajiem pārsteigumiem dzīvē: Eiropas apspiestās tautas bija pārstāvētas tik kupli kā nevienā iepriekšējā konferencē. No Minchenes bija ieradušies abi izcilie ukraiņu brīvības cīnītāji Jaroslavs un Slava Stecko, igaunis Arvo Horms bija ieradies no Zviedrijas, bulgāru pārstāvis no Romas, ungārs no Parīzes un kroatu pārstāvis no Kanadas. Bez abiem Stecko ukraiņu pārstāvji vēl bija ieradušies no ASV un Kanadas. No Austrālijas bez manis un baltkrievu pārstāvja vēl bija ieradušies 15 ukraiņu jauniešu no visām pavalstīm un Dr. Romans Dragans no Sidnejas. Atkrita raizes un bažas, redzot apspiesto tautu likteņa aizstāvjus tik kuplā skaitā. Pirmo reizi konferenču gaitā ļoti stingra bija arī Eiropas valstu oficiālā delegācija. Rietumvāciju pārstāvēja Dr. Teodors Oberlanders (bijušais ministrs bēgļu lietās), Italijas delegāts bija Dr. Mateo Lombardo (bijušais finanču ministrs), Dānijas delegāts Dr. Ole Bjorn Krafts, Lielbritaniju reprezentēja konservātīvās partijas deputāts Džefrijs Stjuarts - Smits un Austriju pārstāvēja jauns politiķis Filips Nikodello, Beļģiju — goda leģiona kavalieris Marsels de Ruvers (Roover), Franciju — ģenerālis Pauls Vanuksems (Vanuxem), Grieķiju — Dr. Daskalakis Apostolos, Spāniju — Henrijs de Laroks (Laroque), Norvēģiju Tobjorns Jelstads un Holandi — Sups Zvarts (Zwart). Visi šie delegāti ir apspiesto tautu problēmu pazinēji un mūsu interešu aizstāvji. Šāgada konferences izvērtās plašas, jo visi kontinenti bija kupli pārstāvēti.

Delegāti bija ieradušies no sekojošām valstīm: Āzijas — Austrālija, Burma, Ceilona, Filipīnas, Hongkonga, Indija, Indonēzija, Jaunzēlande, Japāna, Ķīna, Koreja, Laosa, Makao, Malēzija, Nepale, Taizeme un Vietnama. Vidējie austrumi — Irāna, Jordānija, Kuvaita, Saudi - Arabija un Turcija. Afrika — Čada, Kongo (Brazavile un Konshasa), Kenija, Liberija, Lebanona, Lībija, Lesoto, Malagasija, Malavija, Somalija un Augšējā Volta. Eiropa — Beļģija, Dānija, Austrija, Francija, Italija, Holande, Lielbritanija, Portugale, Spānija, Norvēģija, Vācija un Zviedrija. Ziemeļamerika — ASV un Kanada. Latiņamerika — Argentīna, Bolīvija, Brazilija, Dominika, Ekvadora, Kolumbija, Kuba, Meksika, Paragvaja, Peru, Nikvaraga, Salvadora, Urugvaja. Pēdējā brīdī bij aizkavēts ierasties Čīles pārstāvis. Konferencē kā novērotāji piedalījās arī trīsdesmitdivu pretkomūnistisku organizāciju pārstāvji. Trīspadsmit šādu organizāciju pārstāvji bija ieradušies no ASV, to vidū universitāšu mācību spēki un garīdznieki.

Tā kā konference notika laikā, kad tikko bija beidzies Expo 70„ viesnīcas Osakā, Kioto un Tokio vēl bija pārpildītas un konferences rīkotājiem bija grūtības ar delegātu izvietošanu. Kioto delegāti bija izvietoti divās viesnīcās un Tokio veselās piecās. Šis apstāklis apgrūtināja konferenču dalībnieku darbu, jo ir ļoti svarīgi, ka pirms un pēc konferenču tiešā darba notiktu starplaika sarunas, balsu nodrošināšana rezolūcijām u. t. t.. Apspiesto tautu delegātiem bija jāziedo laiks, braukājot taksometros no vienas viesnīcas uz otru, un zināmu fizisku piepūli radīja arī regulārā braukāšana uz Kioto internacionālo konferenču zāli, kas atrodas 35 jūdzes ārpus pilsētas.

Vairums delegātu Kioto ieradās jau 14. septembrī un piedalījās Kioto iedzīvotāju rīkotajā pieņemšanā skaistajā Marujama parkā. Delegātus ar degošām laternām sagaidīja pāri par 3000 japāņu, un katrs delegāts saņēma Kioto iedzīvotāju sveicienu — dzeltenu krizantemu pušķi. Arī ielās, kur vien parādījās delegātu automašīnas, ļaudis apstājās un skaļi sveicināja pasaules pretkomūnistus. Šis apstāklis liecina, ka lai gan pilsētas tēvs ir komūnistu partijas biedrs, liela daļa iedzīvotāju nebaidās atklāti parādīt pretkomūnistisko stāju.

Atgriežoties viesnīcā pēc pirmās pieņemšanas, piedzīvoju patīkamu pārsteigumu. Nejauši satikos ar ASV latvieti, ALAs un BATUN biedru Dr. Jāni Skujiņu, kas Japānā bija ieradies, lai piedalītos internacionālā ķīmiķu konferencē. Ne katru dienu rodas iespēja sastapties ar politiski aktīvu ASV tautieti, tādēļ biju priecīga, ka varējām pārrunāt kopīgas trimdas problēmas. Aicināju Dr. Skujiņu piedalīties arī WACL konferences oficiālajā atklāšanā.

WACL konferenci atklāja 15. septembra rītā, milzīgajā Kioto internacionālajā konferenču namā. Konference Japānā bija radījusi tik lielu interesi, ka klausītāju galerijā varēja saskatīt vismaz pāris tūkstošu cilcēku, arī preses galerija bija pārpildīta.

Konferenci atklāja Taizemes WACL prezidents ģenerālis Prapans Kulacipitrs, sekoja WACL vadības maiņa un prezidenta krēslu ieņēma jaunievēlētais WACL prezidents japānis Osami Kuboki. Pēc tam japāņu valdošās liberāļu demokratiskās partijas ģenerālsekretārs nolasīja ministru prezidenta Eisaku Sato apsveikumu. Apsveikumus bija arī sūtījuši Austrālijas ministru prezidents Džons Gortons, brīvās Ķīnas prezidents Čangkaišeks, Korejas prezidents Park Cung Hī, Filipīnu prezidents ģenerālis Markos, Taizemes ministru prezidents Tanoms Kitikacorns, Vietnamas prezidents Ngujens Vantju, ASV viceprezidents Agņū un SEATO ģenerālsekretārs ģenerālis Jezus Vargas. Galveno atklāšanas dienas runu teica Japānas bijušais finanču ministrs Okinori Kaja. Konferences atklāšana nobeidzās ar pieņemšanu pie Japānas smagās industrijas (Kavasaki) ģenerāldirektora Masasi Isano.

16. septembrī, konferences otrā dienā, sākās tiešais darbs. WACL ģenerālsekretārs filipinis Dr. Jose Hernadezs sniedza darba gada pārskatu. Viņš teica, ka ir pienācis laiks, kad WACL konferenču dalībnieku skaitu revidē, jo vairums delegātu nav samaksājuši 300 dol. gada biedru naudu. Līdzekļu trūkums kavē WACL darbu un viss financiālais smagums gulstas uz Korejas un brīvās Ķīnas valdību pleciem. Turpmāk konferencēs nevarēs piedalīties delegāti, kas nebūs nokārtojuši biedru naudas maksu. Ģenerālsekretārs arī aicināja WACL biedrus ciešākai sadarbībai tekošajā darba gadā. Jākāpina informācijas apmaiņa un jāmeklē jauni ceļi pasaules sabiedriskās domas iespaidošanai pretkomūnistiskā virzienā. Viņš izgaismoja pasaules pašreizējo politisko situāciju un norādīja uz psīchologiski stratēģiskiem punktiem, kam WACL biedriem jāpievērš sevišķa uzmanība. Visu zemju delegātu darba ziņojumi bija izdalīti priekšlaikus, un sekoja šo ziņojumu iztirzājums. Ļoti plašu mutvārdu ziņojumu sniedza Kubas komūnistiskā diktātora Fidela Kastro māsa Juanita, kas ir politiska bēgle un savas trimdas dienas vada ASV. Bija paredzēts, ka konferencē ieradīsies arī Rietumvācijas bijušais finanču ministrs Francis Josefs Strauss, bet sakarā ar steigā sasauktu sēdi Bonnā viņš bija aizkavēts ierasties. Štrausa vēstījumu konferences dalībniekiem nolasīja Bonnas politiskās informācijas biroja vadītājs Alfreds Gilens.

Sekoja komiteju darbinieku izraudzīšana. Šogad WACL konferencē darbojās sešas komitejas, kuru darba temati bija sekojoši: 1. Mazattīstītas tautas, to modernizēšana un pasargāšana no komūnistu infiltrācijas. 2. Pretsoļi komūnistu propagandai attīstīto tautu vidū. 3. Komūnisma draudi brīvajai pasaulei un organizēta aizsardzība. 4. Konkrētu metožu pielietošana palīdzībai tautām komūnistu jūgā. 5. Rezolūciju izvērtēšana un konferences darba pārskata sastādīšana. 6. Pasaules pretkomūnistiskās jaunatnes organizēšana kopīgam darbam.

Tā kā šogad apspiesto tautu pārstāvji bija kuplā skaitā, tad varējām savu spēku sadalīt tā, ka katrā komitejā darbojās mūsu interešu aizstāvji.

Elga Rodze - Ķisele (trešā no labās) IV Pasaules pretkomūnisma līgas kongresā Japānā, dažādu pasaules valstu delegātu vidū.

Brauciens uz mēnesi

„Vai te var pieteikties braucienam uz mēnesi?" jautā tūrists Kenedija izplatījuma lidojumu centra, Floridā, informācijas darbiniecei.

„Ja jūs tiešām vēlaties lidot uz mēnesi, mēs jūs varam pieteikt lidmašīnu sabiedrībai, kas šādus lidojumus nākotnē uzņemsies. Viņiem še ir nodaļa līdzīgiem pieteikumiem," atbild meitene, un liekas, ka šo jautājumu viņa nedzird pirmo reiz.

„Kāda ir iemaksa un cik ilgi jāgaida?" grib zināt tūrists.

„Iemaksas pagaidām nav nekādas." Bet tad meiča noskata jautātāju un mazliet vilcinās:

„Varbūt jums uz pensiju gadiem iznāks brauciens", viņa beidzot saka. „Jūsu bērniem tomēr lielākas izredzes piedalīties šādā lidojumā."

„Nekas, pierakstiet mūs visus četrus, varbūt, ka vienam no mums laimēsies mēnesi redzēt."

Bet informācijas meitene viltīgi smaida: „Varbūt jūs gribat redzēt, kā citi brauc uz mēnesi. To var izdarīt tūlīt, ja piedalāties izplatījuma lidojumu centra apskatē. Autobusu brauciens centra apskatei maksā tikai..." un meitene skaita dolarus, jo katrai vecuma grupai citāda maksa.

Ja tādus brīnumus var skatīt, tad jāvelk atkal maciņš un jāmaksā dolari, bet šoreiz tas liekas vieglāk, it kā jūtot, ka solītie brīnumi varētu piepildīties. (Kredita kartes še nepieņem, valdība vēlas tikai skaidru naudu).

Jau pēc piecām minūtēm braucējus gaida divi autobusi, jo izplatījuma noslēpumu skatītāju netrūkst. Gandrīz neiznāk laika apskatīt (bez maksas) izstādīto mēness akmens gabaliņu: tumši violetas krāsas akmens, nekā speciāla.

Pēc maza gabaliņa nobraukšanas autobusu aptur vīrs ar pistoli pie sāniem un lielu cepuri galvā, pēc skata gandrīz kā policists. Tas pārbauda autobusa vadītāja apliecību, jo iebraukt atļauts tikai speciāli izraudzītiem cilvēkiem, arī tad vēl ielās tvarsta aizdomīgākos (kam nav pie krūtīm pazīšanās karte ar fotografiju). Tūristiem dokumentus neprasa, tikai norāda, ka varot fotografēt visu, ko redzot, Tātad noslēpumu te nav, visu, ko rāda, var apskatīt. Ko nerāda, par to nerunā (ar dažiem izņēmumiem), un tas nav nevienam jāredz, kam pēc tā nav vajadzība.

Braucienā redz dažāda lieluma raķešu izšaušanas vietas, kas no tālienes izskatās pēc sarkani nokrāsotām augstām stalažām. Autobuss iebrauc mūzeja laukumā, kur tūristi iepazīstas ar dažādu lielumu un veidu raķetēm, kas nav izšautas, kaut gan šādam uzdevumam sagatavotas. Še atrodas slavenā vācu V-1 kaŗa raķete, raķetes uz smagām mašīnām, redz arī mazās, aizsardzībai domātās raķetes, tāpat lielas vairākstāvu māju augstumā. Izstādīta arī nākotnes izplatījuma lidmašīna bez spārniem. Bet autobuss še nepietur, tikai lēnā gaitā virzās apkārt laukumam. Varbūt nav pietiekami laika, varbūt citi apsvērumi...

Autobusa vadītājs vērš uzmanību uz diviem baltiem stāviem, kas netālu no ceļa lēkā pa zālīti. Tie ir nākamie izplatījuma braucēji īpašos tērpos, kas trenējas mēness lidojumam. Karsti šai sutīgajā dienā viņiem neesot, jo tērpā esot vēsinātais gaiss. „Lēkā kā zaķi bez ļipām", nosaka kāds tūrists. Autobuss ripo gaŗām celtnei, kurā iekārtots viss tā, kā uz mēness, tikai astronauti nevarot lēkt augstāk par 15 pēdām, citādi atduroties ar galvu griestos. Gandrīz saplok vēlēšanās braukt uz mēnesi, ja vecuma dienās šādā veidā būs „jāspokojas" un jāmācās lēkāt pa izplatījumu.

Pēc krietnas stundas brauciena autobuss pirmo reizi pietur pie bunkura, kura sienas apakšējā daļā ir 41 pēdu biezas, bet pašā augšā 8 pēdas. Tas ir raķešu izšaušanas centrs, ko vairs nelieto, bet izmanto apmeklētāju iepazīstināšanai ar izplatījuma lidojuma noslēpumiem. Tūristi var iet bunkurā (tikai nedrīkst smēķēt). Kad visi iegājuši, noslēdz lielās tērauda durvis. „Nu esam iespundēti koncentrācijas nometnē!" kāds iesaucas. Pavadonis mierina, lai nu apskatot daudzos instrumentus, tikai nespiežot pogas. Zibina sarkanas ugunis, pa starpām mirdz arī kāda zaļa. Tad sarkanās gaismas nomaina zaļas un izplatījuma centra darbinieks skaļrunī aicina noskatīties, kā simulēšot raķešu izšaušanu. Viņš rāda uz kādu pogu un brīdina, ka pēc tās nospiešanas līdz izšaušanai atlikušas tikai divas minūtes. Tad visas gaismas ir zaļas un darbinieks aicina kādu no tūristiem nospiest liktenīgo pogu, bet neviens to negrib darīt. No skatītāju bara beidzot iznāk meitene un nospiež pogu. Minūte pagājusi, iedegas zaļas gaismas. Tad atlikušas vairs tikai 10 sekunžu. Visi skaita. Pēdējo sekundi izrunā klusināti, gaidot, kas nu notiks. Bunkuram nav logu, tikai 40 televīzijas ekrānu, kuros rāda izšaušanas norisi, un trīs periskopi. Bunkurs nodreb, trīs vīri steidzas pie periskopiem, uz tālskates ekrāna redz baltu dūmu mutuli, bet raķete neceļas. Vai noticis kas neparedzēts? Cilvēki klusē un gaida. Beidzot raķete paceļas no zemes, nošķīst balti dūmi un sarkana uguns, baltais raķetes ķermenis sāk lēni kustēties, tad ātrums aug un tā izzūd no redzes aploka.

Vēlāk paskaidro, ka raķete sāk

(Nobeigums 8. lpp.)

MŪSU IESPĒJA RUNĀT . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

piecieŝamības gadījumā atbalstītu arī Amerikas latviešu republikāņu apvienība," teica V. Korsts.

Ka mūsu politiskais darbs Latvijas tiesību jautājumā iegājis aktīvākā posmā norāda tas, ka mums ir iespējas tiešām sarunām ar republikāņu partijas centrālkomiteju, un reizē ar V. Korsta iecelšanu padomnieka amatā, arī tieši ar ASV ārlietu ministriju. Ka darbam pie republikāņu partijas ir nozīme, pierādīja, ka par nule notikušo republikāņu nacionālitāšu konferenci plaši ziņoja pat lielie amerikāņu laikraksti, kamēr mūsu atzīstamo un nozīmīgo baltiešu demonstrāciju pie Apvienotajām nācijām praktiski noklusēja. V. Korsts ir pārliecībā, ka BATUN ar ALAs pilnu atbalstu rīkotā demonstrācija tomēr ir ļoti nozīmīgs faktors, kuŗu varēs izmantot, lai apŗādītu, ka ASV baltiešu izcelsmes pilsoņu intereses neapšaubāmi koncentrētas Baltijas valstu tiesību un brīvības atgūšanas labā, ne tikai pašu baltiešu jautājumā, bet arī pārliecībā, ka tikai tad ASV var cerēt uz spožu un nodrošinātu nākotni, ja visas tautas atgūs tiesības pašām izšķirt savu dzīves veidu un valsts iekārtu. Uz jautājumu vai mums būtu jākoncentrējas darbam galvenokārt tikai ar amerikāņu partiju starpniecību, V. Korsts atbildēja ar noteiktu — nē! „Nozīmīgs ir BATUN darbs pie Apvienotajām nācijām," viņš teica. „BATUN šo darbu gan dara ar lielu enerģiju, bet pagaidām bez redzamiem lielākiem sasniegumiem. Vēl nozīmīgāks ir ALAs darbs, kuŗu amerikāņu politiskās aprindas respektē kā visu ASV latviešu reprezentātīvu organizāciju," uzsvēra V. Korsts, norādīdams: „Tā šajās dienās ALAs priekšsēdis U. Grava ir nosūtījis republikāņu partijas centrālkomitejas priekšsēdim R. Mortonam nozīmīgu vēstuli Latvijas un pārējo Baltijas valstu jautājumā.

Jaunais padomnieks
Voldemars Korsts

Ka šī vēstule nav palikusi bez ievērības, liecina Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdim pieprasītais atzinums tajā izteikto domu jautājumā.

Intervijas nobeigumā V. Korsts sacīja: „Protams, darbs politiskajā plāksnē, turpinot visus citus nozīmīgos pasākumus, ir izšķirējs. Taču to ļoti kavē līdzekļu trūkums. Līdz šim viss darbs balstījās uz nedaudz cilvēku personīgo uzupurēšanos. Ja mēs gribam ko tālāk sasniegt, tad arī mūsu organizācijām jāsaprot, ka viņu pienākums ir šo darbu atbalstīt arī materiāli. Durvis ir pavērtas, tālākais ir mūsu pašu ziņā," uzsvēra V. Korsts.

L. S.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu luterāņu draudzes jaunatnes pulciņa sanāksmē 11. oktobrī pēc dievkalpojuma izraudzīja jaunu pulciņa vadību, priekšnieka amatu uzticot Jānim Sarmam, viņa palīgs — Pēteris Graube, sekretāre Ligita Kornete, sekr. palīgs Guntis Kalējs, kasiere Māra Pastniece, kasieŗa palīdze Vita Siliņa un biedrzine Inese Liepiņa. Jaunatnes pulciņu jau kopš gadiem pārzina skolot. L. Skuja. Iepriecina, ka pulciņš bijis aktīvs visā pastāvēšanas laikā, piesaistot arī citus jauniešus.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu luterāņu draudzes baznīcas sabiedriskās telpās 12. oktobrī notika latviešu skolas bērnu vecāku un skolotāju sapulce, kuŗu vadīja Anita Felkere, bet protokolēja Ilga Kalniņa, klātesot 31 dalībniekam. Līdzšinējā padomes priekšsēde A. Felkere informēja par padomes veikumiem skolas atbalstīšanā, bet skolas pārzinis V. Libants pakavējās pie skolas tiešā darba aizvadītā mācības gadā, norādot, kādā veidā bērnu vecāki varētu skolas darbu sekmētarī turpmāk, it sevišķi latviešu valodas apgūšanā. Sapulce ievēlēja skolas padomi jaunajam mācības gadam, priekšsēde Ruta Puriņa, palīgs Elmārs Mateus, sekretāre Pauline Zadvinska, kasiere Māra Zirne, locekļi — Dzintra Kornete, Maija Liepiņa un Vera Visocka, revīzijas komisijā: Irene Vanuška (priekšsēde), locekļi — Olga Jansone un Rasma Siliņa. Padomē un revīzijas komisijā vairs nav neviena vecākās paaudzes pārstāvja, ko gluži nevar teikt par skolotāju sastāvu, kur jaunās un vidējās paaudzes izglītības darbinieki ir mazākumā.

● Grand Rapidu latviešu biedrības sporta kopa atsāk ziemas nodarbības ar 7. oktobri. Tās notiks katru trešdienu no plkst. 7.30 — 9.30 vakarā. Reģistrēšanās un tuvāka informācija uz vietas treniņu dienās. Notikušajās draudzības sacensībās basketbolā starp Grand Rapidu LBSK un Toronto YMCA vienībām vispārējā klasē grandrapidieši pieveica cieminus ar 87:79, bet zaudēja jaunatnes klasē ar 43:63 p.

● Mežvidu pārvaldes organizētais izbraukums un sezonas nobeiguma sarīkojums notika 4. oktobrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu draudzes lauku īpašumā. Dievkalpojumā sprediķoja evaņģelists M. Ozoliņš un piedalījās draudzes māc. Kr. Hermanis. Priekšnesumu daļā B. Maine deklamēja vairākus dzejoļus, bet Dr. A. Kalniņš runāja par reliģiskās dzīves problēmām un šā laikmeta nozīmīgiem jautājumiem. B. Maine pateicās draudzes pārvaldes vārdā visiem darba darītājiem, kas sekmējuši Mežvidu izveidošanu, jo sevišķi cildinot bērnu nometnes darbiniekus ar tās vadītāju cand. theol. V. Fricsoni. Aizvadītā vasara liecina, ka Mežvidi gūst arvien plašāku atsaucību. Sarīkojumu kuplināja jauniešu orķestris J. Sulaiņa vadībā. Mevidu pārvalde bija gādājusi par pusdienām un atspirdzinājumiem.

TLB inženieŗu un techniķu kopas gadskārtējā ballē 23. oktobrī The Inn on the Park telpās, Toronto. Polonēzi ievadīja (no labās): O. Dzērvītis, V. Liepkalna, A. Liepkalns un F. Dzērvīte.

Vijolnieki Larseni papildinās Šveicē

Austrālijas latviešu jaunie vijolnieki — dvīņu brālis un māsa Gunārs un Mairita Larseni, kuŗi jau koncertējuši arī Kanadā, 12. oktobrī no savu vecāku mājām Adelaidē devušies uz Šveici, kur vienu gadu papildināsies Lucernas konservātorijā. Abi pagājušajā gadā Adelaides universitātē ieguva Bachelor of Music gradu.

Pirms izbraukšanas uz Eiropu Mairita Larsena paskaidroja: „Mēs dodamies uz Šveici tāpēc, ka ceram tur iegūt lielākas iespējas mūzikas studijās un spēlē nekā Austrālijā, kur šādu iespēju nav. Ne Austrālijā ir tik daudz skolotāju, ne tādas vispārējās intereses par mūziku." Gunārs Larsens Šveicē studēs ar Australian Music Examinations Board aizjūras stipendiju. Mātes, pianistes A. Larsenas ietekmēti, abi dvīņi vijoli sāka spēlēt Adelaidē 8 gadu vecumā. Šis nav viņu pirmais ceojums uz Eiropu. Jau 1964. gadā viņi mācījās pie vijolspēles virtuoza Tibora Vargas Detmoldas konservātorijā Rietumvācijā. „Es nezinu, ko darīšu pēc atgriešanās Austrālijā," izteicās Mairita Larsena. „Mēs abi ar Gunāru gribētu būt solisti." Viņa arī apliecināja, ka bez mūzikas tiem ir tikai dažas sīkākas intereses, jo „mums nekam citam neatliek laika".

A. L.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Avenue Rd. Melrose: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētu atpūtas telpu pagrabā, 2 vannas istabas, garāža. Cena $26.900, iemaksa $5.000.

Danforth — Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 3 virtuves, 2 vannas istabas, garāža. Cena $27.900, iemaksa $4.000.

Lawrence — Bathurst: Ļoti labi uzturēta atsevišķa dubultķieģeļu 6 dzīvokļu māja. 6 garāžas. Pieņemama cena un iemaksa. Atlikums uz 1 atklātu (9%) 10 gadu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM. UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

VIENREIZĒJA IZDEVĪBA
iegādāties kultūrvēsturiskās un vienreizējās
Tālivalža Dangava
stāstu grāmatas
"Strandējušo Sala"
vēl atlikušos eksemplārus. Glīti iesieta. 600 lappušu.
Cena tikai $5.90

Šī grāmata uzskatāma par retumu latviešu literātūrā ne tikai savdabīgā satura, spilgto Dienvidamerikas vides tēlojumu, krāšņā kolorīta, neparastu cilvēku rakstura zīmējuma, drāmatisku un traģisku likteņu ainojumu, kā arī autora smalkā stila dēļ, bet jo sevišķi tādēļ, ka tā ir pāragri mirušā rakstnieka pirmā un pēdējā grāmata. Tādēļ tā nedrīkst trūkt neviena literātūras drauga grāmatu plauktā.

Daudzi atzīst, ka šī grāmata glabājama, ieslēgta skapī; daudzi to atzīst par diskutējamu un ieteic izlasīt visiem, bet visi to daudzina par vērtīgu, jo tā dod ieskatu intelektuāla rakstnieka spējās izteikt lietas īstajos vārdos, taču tik smalkā valodā un veiklā gudrībā, ka, šo darbu lasot, lasītājs pats visu pārdzīvo līdz beidzamam sīkumam.

PIEPRASIET ŠO GRĀMATU!

Daugavas Vanagu Grāmatnīcai, 491 College St., Toronto 174, Ont., Canada:

Lūdzu piesūtīt .... eks. „STRANDĒJUŠO SALA".

Samaksai pievienoju $ ....

Vārds, uzvārds: ....

Adrese: ....

....

Datums: .... Paraksts ....

⁂

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Leonīds Slaucītājs — Dziesmas solo balsij un korim **$5.00**
Dziesmas solo balsij: Lūgšana. Akmens. Būšu pie tevis, mana zeme. Draudzība. Meitene. Ābeļziedu laikā. Neteic manim vārdu daudz. Mūsu zeme. Koŗa dziesmas: Zvaigžņu lietus. Velte. Mocekļi.

Deju mūzika, DV izdevums — tikai stereo **$6.50**
I — Rudzpuķu zilas. Mans mīļais draudziņ. Ar tevi uz debesīm. Klarnetista lāsts. Kaprijas zvejnieks. II — Lichtenšteina polka. Trīs vītušas rozes. Mazā Havajas meitene. Ak tu, mans gaišais draugs. Par godu latvju meičām.

Akordeona mūzika Nr. 2 .... **—$5.00**
Izpildītāji: Viktors Nāruns, Mario Tacca, Jurgen Lochter, Gerard Grisey un Hodnicki ar Darrow.

Akordeona mūzika Nr. 3 .... **$5.00**

Žanis Zentiņš — Jūŗas vaidi **$5.50**
pie klavierēm Vera Leinvebers
I — Jūŗas vaidi. Pie pēdējā pļāvuma. Mans namiņš. Dzimtene. Rudzu puķu vainadziņš. Jurka, puika Madi ķēra. Bērnība. Brīnos es. Rudeņa ziedi. Balta bērza šūpolīte. II — Skatait, ļaudis. Sīkie pirkstiņi. Zeltītās lapas. Aizsmaržoja baltās ievas. Tā ietu. Nakts tik skumja. Aizejot. Meži šalc. Kaŗavīri bēdājās.

Tautas dziesmas un dejas .... **Stereo $5.50**
I — Līkumdeja. Āvu, āvu baltas kājas. Es uzkāpu kalniņā. Dzied, māsiņa, skaistu dziesmu. Dancot gāju ar meitām. Jautrais pāris. Ventiņu zvejnieku deju dziesma. Upe nesa ozoliņu. Plakanais dancis. II — Maģais dancis. Ziedēj' rozes, magonītes. Es mācēju danci vest. Es bij' maza meitenīte. Ekusēze. Sarabumbals. Kur tu teci, gailīti manu? Sidrabiņa upi bridu. Andžiņš. Man' bāliņi stipri vīri.

Junda $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīvs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Mīlētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 .... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontralts.

Kalvis $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīvs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūŗas dziesma. Biķeris miroņu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.

Stereo 1005
Brālīts māsu dancināja $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Ritenītis, Zvejnieciņš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Gatves deja.

Stereo 1003
Tu sapnis esi $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieŗu gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Rītos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 .... $5.50
I — Pēdējais pļāvums, Lietutiņš līst, Diena beidzas, šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņš, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Spriguļīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 .... $5.50
I — Laimiņai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli vīri, mazi vīri, Dancija māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Skataities, jauni ļaudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 .... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktīs, Kokteilis, Baltijas jūŗa; II — Mežrozīte, Sulu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Sniegputenī.

Latvian Music LP 35 .... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilcienā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pasta izdevumiem Kanadā jāpieskaita 50 centi, 75 c uz ASV.

Pieprasāmas DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

„Dundurs rožu dārziņā" — jaunie DV Hamiltonas nodaļas biedri (no kreisās): Baiba Šmita-Kalēja, Gaida Rinmane, Teodors Jansons un Irēne Zeltiņa. Iztrūkst Dzintra, Austra un Gunars Treimanis, Skaidrīte Darkēvica, Marta un Arvīds Kārkliņš un L. Salenieks.

Foto: J. Gailītis

Priekšdarbi trešajiem Eiropas latviešu dziesmu svētkiem

Minsteres latviešu ģimnazijas telrakstiem būs saņemtas atpakaļ, īpās 17. un 18. oktobrī notika 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku organizēšanas sēde, kuŗā piedalījās LAK EC prezidija un LCK locekļi, kā arī vairākas pieaicinātas personas. Šajā sēdē pieņēma pārskatu par 2. Eiropas dziesmu svētku ieņēmumiem un izdevumiem. Apgrozījums gan bijis visai augsts, bet atlikumā devis tikai 300 vācu marku no 183.500 marku ieņemtās summas. Par nākošo dziesmu svētku vietu vēl nav vienošanās, bet uzdeva Vācijas LCK par vietu izšķirties līdz nākošā gada janvārim. Šajā sakarā neizraudzīja arī rīcības komitejas priekšsēdi un vicepriekšsēdi, bet īpašu organizācijas komiteju pie LAK EC prezidija, kuŗā ievēlēja J. Andrupu, A. Cipuli, N. Bisenieku, I. Freimani, A. Jērumu, K. Kangeru un R. Legzdiņu, kas stāsies pie dziesmu svētku organizēšanas.

Kaut bija minēts, ka 3. Eiropas dziesmu svētki eventuāli notiks Minsterē, pēc telpu apskates un apstākļu noskaidrošanas apspriedes dalībnieki apšaubīja svētku apmeklētāju izguldināšanas iespējas, tāpēc radās ierosinājumi par Hanoveru kā svētku vietu, taču galīgi par to neizšķiroties. Sēdes gaitā apsprieda arī sarīkojumu programmas projektu, kuŗu principā pieņēma, kaut līdz 1973. gadam, dziesmu svētku laikam, tā vēl var mainīties.

Līdztekus šai dziesmu svētku organizēšanas sēdei norisa arī LCK pirmā darba sēde, kuŗā piedalījās visi seši komitejas locekļi ar goda priekšsēdi V. Janumu. Jaunie komitejas locekļi sniedza ziņojumus par savām nozarēm, kādas tie atraduši pārņemot no iepriekšējiem un iepazīstinot ar saviem projektiem. Nodibināja kultūras nozari, kādas līdz šim nebija. Par tās vadītāju ievēlēja vicepriekšsēdi A. Cipuli. Pie juridiskās nozares nodibināja juridisko padomdošanu. Nozares vadītājs A. Zelmenis 1971. gadā ieradīsies lielākos latviešu centros, kur sniegs padomus, sevišķi pensiju kārtošanā. Kultūras nozare drīzumā sasauks visu organizāciju pārstāvju sanāksmi, lai saskaņotu sarīkojumus Rietumvācijā visam nākošajam gadam.

Priekšsēdis Ād. Šilde ziņoja, ka Rietumvācijas bundestāgs apspriež tā saucamā ārzemnieku likuma dažu punktu grozījumus, kas var nedaudz pasliktināt „bezdzimtenes ārzemnieku" stāvokli. Par to protestēs visas šo ārzemnieku pārstāvības, atsaucoties uz bēgļu augstā komisāra un bēgļu statusa agrākajiem noteikumiem.

Ierosināts kultūras darbinieku kongress . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

rakstnieku dienu sarīkošanu.

Lirikas un prozas vakaru vadīja Kārlis Freimanis, pieteikumos īsi raksturodams katru autoru un tā darba nianses. Ir zināms, ka rakstnieku vakaros klausītājiem grūti izsekot jaundarbiem, sevišķi, ja tie sacerēti kādā jaunā formā. K. Freimaņa komentāri palīdzēja tos labāk uztvert jau pirmajā lasījumā.

Pirmais savus dzejoļus lasīja Inārs Brēdrichs, izvēlētajā 21 dzejolī variēdams izjūtu gleznas un dzejas formu. Brēdrichs lieto gan brīvo, gan tradicionālo pantu, rakstīšanas brīdī izvēlēdamies izjūtai tuvāko. — Ūtopisku stāstu „Pagrieziens" par laikmetīgu tematu ar negaidītām beigām lasīja Juris Krātiņš. (To kādā no „Latvijas Amerikā" turpmākajiem numuriem sniegsim arī mūsu lasītājiem. — Red.) — Skumju noskaņu dzejoļus, kuŗos netrūka simbolisma, sniedza Elga Leja. — Osvalds Lācis nolasīja stāstu „Atslēgu saitne". Dzimumu konflikts šai stāstā atrisināts bez traģiska nobeiguma, stāsta varonim atzīstot, ka kārtības sajūta reizēm var piemirsties, padodoties spēcīgākām dziņām, un pazīstamā atslēga aizmirsties svešās durvīs. — Teodora Tomsona rūpīgi slīpēto dzejoli „Vārguļošana" nolasīja Kārlis Freimanis. Dzejolī humoristiski aplūkotas slimnieka izjūtas, svārstoties starp krizi un atveseļošanos. — Erna Lēmane nolasīja humoristisku tēlojumu „Pašportrets". Tā kā lasītāji maz pazīstot savus autorus, reizēm gadoties pat, ka grāmatu veikalā rakstniekiem piedāvā paša darbu. Lai to novērstu, autoriem rakstnieku dienās jārakstot par sevi. Tēlojumā veikli ievīta kritika par literārām parādībām. — Vakara pirmo daļu pabeidza Raits Birkmanis, nolasot svinīgo „Poēmu par satversmi" un dimdoši skanīgo dzejoli „Vārdu trimdas kapsēta".

Starpbrīdī Sidnejas latviešu biedrības vidusskolas audzēkņi pārdeva jaunāko žurnāla „Taciņa" numuru ar vidusskolēnu un absolventu darbiem.

(Nobeigums nāk. numurā)

⊕ Mirušā Ēģiptes prezidenta Gamala Abdela Nasera draugs Sadats oficiāli proklamēts par Ēģiptes prezidentu nākamiem 6 gadiem. Sadats nodevis amata zvērestu nacionālā sapulcē 19. oktobrī. Ceremoniju apēnoja atmiņas par pulkvedi Naseru, par kuŗu Ēģipte sēro 40 dienas. Jaunais prezidents izvēlējies Mahmudu Favzi par Ēģiptes ministru prezidentu. Favze bijis 18 gadus Nasera galvenais padomdevējs ārzemēs. Viņš iestājies konsulārā dienestā 1926. gadā un pēc karaļa Faruka gāšanas 1952. gadā aicināts par ārlietu ministru, kādā postenī nokalpojis līdz 1964. gadam, kad Nasers viņu iecēlis par ministru prezidenta biedru. 1967. gadā Favze kļuva Nasera padomdevējs ārlietās.

Kanada atbalsta veto tiesības

Ārlietu ministrs Šārps īpašā konvokācijas sanāksmē Otavas universitātē apliecināja, ka Kanada arī turpmāk pretosies veto tiesību likvidēšanai Apvienoto nāciju drošības padomē. Pasaules miers atkarājoties no Vašingtonas un Maskavas, nevis Apvienotajām nācijām, un kamēr tas pastāv, AN ar to jārēķinās.

Veto tiesības ir ASV, Pad. savienībai, Anglijai, Francijai un nacionālajai Ķīnai, bet mazās nācijas, kas AN ir vairākumā, jau kopš gadiem centušās minētās tiesības eliminēt. Šārps izteicās, ka bez minētajām tiesībām lielvalstis jau sen būtu pametušas AN, tāpat kā tās pameta Tautību līgu 1930. gados. Lielvalstis nevarot atzīt, ka drošības padomē rastos stāvoklis, kad mazajām valstīm, kuŗām „nav ne varas, ne īstas atbildības", izdotos tās pārlabot.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

31. oktobrī — plkst. 8 vakarā gadskārtējā sporta balle Latviešu namā.

31. oktobrī — pl. 3 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Edvīna Kadeģa gleznu skates atklāšana. Skate ilgs vienu nedēļu.

31. oktobrī — pl. 8 vakarā Toronto latviešu biedrības biedru vakars, veltīts Kurzemei.

1. novembrī — plkst. 4 pēcpusdienā Toronto baptistu draudzes 19. gadasvētki Walmer ielas baptistu dievnamā, svētdienas skolas zālē.

5. novembrī — pl. 8.30 vakarā First Unitarian Church auditorijā Toronto latv. koncertapvienības 2. koncerts: koloratūrsoprāns Velta Skujiņa no Austrālijas, pie klavierēm V. Treimanis no Čikagas.

7. novembrī — pl. 7.30 Daugavas Vanagu namā Kaŗavīru daudzinājums. Piedalās H. Miķelsons, E. Beitāne, M. Baruša, J. Barušs un vīru koris Viesturs.

8. novembrī — pl. 4 p.p. Mārtiņu vakars Latviešu namā. Gaujas gaidu sarīkojums.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Ītona auditorijā Latvijas valsts svētku 52 gadu atcere.

28. novembrī — no plkst. 10 — 5 pēcp. Ziemsvētku tirdziņš — bazārs Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojumā, 200 Balmoral avenīe.

12. decembrī — plkst. 7.30 vak. koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave. Piedalās A. Vaivode, pie ērģelēm brīvm. V. Kviesis.

30. janvārī — plkst. 7 vakarā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts un balle Columbus zālē Toronto.

3. aprīlī — pl. 8 vakarā Sv. Andreja draudzes koŗa 19. gadskārtējais garīgais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie veči".

SV. KATRĪNA

7. novembrī — DV nodaļas 20 gadu atceres sarīkojums — koncerts 101 Garnet St., St. Catharines, plkst. 7 vakarā.

29. novembrī — Vanadžu kopas gadskārtējais Ziemas svētku tirdziņš plkst. 3 pēcpusdienā 101 Garnet St., St. Catharines.

SPECIĀLI SVĒTKIEM UZ LATVIJU PILNĪGI SAMAKSĀTI SAŅĒMĒJAM NEKAS NAV JĀPIEMAKSĀ

FESTIVAL US $ 35.50
4,5 mārc. kviešu milti, 2,25 m rīsi, 2,25 m cukurs, 1 m marmelāde, 1 m makaroni, 1 táf. šokolāde, 1 maisiņš konfektes, 0,75 m salami, 1 m jaukti augļi, 100 gr Neskafē, 2 maisiņi pudiņpulvers, 2,25 m auzu pārslas un 2,25 m manna.

10 GALVAS LAKATI $46.80
5 vilnas galvas lakati ar lielām vai mazām puķēm vai turku rakstu un 5 zīda galvas lakati visās krāsās.
Gaisa pasta piemaksa ($8.50) (ja vēlas)

VISVĒRTĪGĀKĀ DĀVANA JŪSU PIEDERĪGIEM IMITĀCIJAS KAŽOKI
Fantastiska vērtība — plašā izvēlē minka (vienkrāsaini vai strīpaini) persiešu vai Mouton.
PILNA CENA $99.00

COMBINATION SPECIAL $126.00
3 jardi kungu mēteļu drāna 100% vilna, 3 j. dāmu mēteļu drāna, 3,5 j. kungu uzvalka drāna, 3 j. dāmu kostīmu drāna (visas drānas 100% vilnas) 2 gultas palagi, 2 spilvendrānas un 6 turku dvieļi.

Daudz citu svētku dāvanu.

PIEPRASIET MŪSU JAUNĀKO CENRĀDI
Pasūtiniet tagad tikai
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N. Y. 10010

☆

Vai grāmata mirusi?

(Pārnesums no 2. lpp.)

dažādos izstrādājumos un kvalitātēs — ar uzrakstu vai krāsu vapeni uz vāka, audekla, ādas vai pergamenta vākos, ar vai bez (apaļām vai četrstūŗainām) naglām uz abiem vākiem. Apgāda pārstāvis Volcs (Volz) ir vecs paziņa kopš 1968. gada, un ar Šauenburga spiestuvi man bijušas darīšanas jau pirms 20 gadiem. No apgāda izdevumiem vēl var atzīmēt „Klibā Lāras ziņneša kalendāru", kas dibināts 1794. gadā un 1971. gadā piedzīvo 171. gada gājumu (tātad daži gadi izlaisti), grāmatu par mūslaiku pianistiem ar viņu attēliem un biografijām, kā arī anekdošu krājumu par klavieŗu spēles meistariem.

1968. gada mesas latviešu novietnes kaimiņi — bolivieši un singapūrieši — apsveic kādreizējo kollēgu, kas tagad ir viesis, reiz nodibināto attiecību sirsnībā. Bolīvietis uzdāvina savas tēvzemes krāsainu attēlu, kas uzņemts lielā augstumā no pasaules telpas, lidojot uz mēnesi.

Vairākas reizes izmeklējies izraēlieti Frīdmanu, kas pirms 2 gadiem pie mūsu stenda teica „God, bless Latvia!", sastopu viņu mesas pēdējā dienā, dzeŗam kafiju un lasām angļu avīzes. Lieli virsraksti vēstī — „Nasser is dead" (Nasers ir miris). Frīdmans, kas tikko atlidojis no Kopenhāgenas, rāda ar pirkstu uz šiem virsrakstiem. Yes, I know, zinu to jau kopš iepriekšējās dienas vakara. Nasers esot bijis viņa tautas lielākais ienaidnieks. Prasu, vai Arafats nav bīstamāks? Nē, Arafats esot muļķis, bet Nasers esot bijis gudrs.

Tad vēl padebatējam par tematu „Vai grāmata mirusi?", kādu jautājumu pirms dažām dienām nācās dzirdēt vācu televīzijas raidījumā par mesu. Tā ir rakstītāju un grāmatrūpnieku problēma — lai grāmata dzīvotu arī turpmāk! Pēdējā laikā sāk ieviesties t. s. aiņu plates — audio - visuell, kas būtu it kā parallēlprodukts skaņu platēm un tiek jau izlietots kā mācību līdzeklis skolās. Daži domā, ka šis jaunums varētu apdraudēt grāmatu eksistenci. Cilvēki kļūst arvien slinkāki un vairs nevīžo paši lasīt un līdzi domāt — tiem vajadzīga jau iepriekš „sagremota" barība. Tā jau ir arī vieglāk un vienkāršāk — skatoties un klausoties, var nodoties arī citām blakus izdarībām, kas nav iespējams, koncentrēti sekojot lasāmvielai.

1971. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašinas par pazeminātām cenām
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.
HANS PLAUDE TĀLR. HO 6-1131
SAZINIETIES AR MŪSU FIRMAS LATVIEŠU PĀRSTĀVI:

Grāmatu apgāds IMANTA

Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd
Copenhagen — Denmark.

Iznācis un izsūtīts visām grāmatnīcām
LATVIEŠU KALENDĀRS 1971. GADAM
(kabatas formātā)
ar Latv. Ev. Lut. Baznīcas Virsvaldes prezidija izraudzītās komisijas pārlabotu vārda dienu sarakstu (datumu un alfabēta kārtībā), organizāciju adresēm un dažādu citu informāciju. Kalendāra cena $1.20

VĒL NELIELOS KRĀJUMOS:

R. Bangerskis—Mana mūža atmiņas I—IV	$21.60
F. Dziesma—Klusuma zvaigzne	3.50
O. Freivalds—Kurzemes cietoksnis I—II	7.60
O. Freivalds un E. Alksnis—Latviešu karavīru traģēdija Zviedrijā	3.60
Brāli Kaudzītes—Mērnieku laiki, luksa izd.	6.80
A. Kroders—Atmiņas	7.50
T. Ķikauka—Putni, romāns	4.20
Latviešu tautas pasakas par sērdienīti	2.80
Manceļa sprediķu izlase	3.20
A. Silgailis—Latviešu leģions	8.80
J. Sudrabiņš—Nīcības viesuļos	2.90
E. Turkina—Angliski-latviska vārdnīca	3.90
E. Turkina—Latviešu - angļu vārdnīca	5.70
Andersena—Pasakas, krāsainas illustr.	2.60
B. Pasternaks—Dr. Živago, romāns	5.90
A. Selinko—Desire, vēsturisks romāns	5.20

Apgāds IMANTA

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. **LE 7-1401**

VALUPE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR

A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. ***Ausma Miķelsons***

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
▪ attīstīšana ▪ palielinājumi ▪ duplikāti ▪ citi darbi ▪ izcilus kvalitāte ▪ atlaides ▪
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 863-1166

ĀBOLI
NO MILLERA FARMAS
pastāvīgi dabūjami bušeļos.
Dažādas šķirnes, sākot ar $2.00.
Zvanīt 461-8478,
Toronto.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

BB
apdrošināšana *plus*
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE, SCARB
TEL. 759-0266

Pasūtiniet tikai SPECIĀLUS RUBĻU CERTIFIKĀTUS UZ LATVIJU

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parasto naudu. Par speciāliem RUBĻU CERTIFIKĀTIEM jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par daļu no regulārās vērtības, t. i., maksājot vienu ceturtdaļu vai pat mazāk. Dažas preces ir nocenotas tik zemu, ka var iegūt desmit rubļu vērtību par vienu dolaru.

Pieprasiet jauno ilustrēto cenrādi, jo tas ir bezmaksas.

Jūs redzēsit, ka SPECIĀLIE CERTIFIKĀTI ir izdevīgākā dāvana. Piegāde 3—4 nedēļu laikā pēc kursa: $2.13 par 1 speciālo rubli. Nav nekādas citas piemaksas. Pilnīga garantija.

Sūtāmā dolaru summa nav ierobežota. Mums ir 20 gadu pieredze šai nozarē un tūkstošiem apmierinātu klientu. Mēs garantējam, ka arī jūs būsit apmierināti ar mūsu godīgiem pakalpojumiem. Tādēļ iegūstiet arī jūs vairāk par savu naudu.

PASŪTINIET TAGAD UN TIKAI

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.

IEVĒROJIET — mēs pieņemam pasūtinājumus automašīnām un dzīvokļiem.

SPECIĀLIE
RUBĻU CERTIFIKĀTI
IR LABĀKĀ DĀVANA

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd Street, New York, N. Y. 10010, kas specializējusies jau 20 gadu dāvanu sūtīšanā uz Padomju Savienību ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti tagad ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastajiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji tikai ar tiem var iegādāties visu speciālajos Veshposyltorg ārzemju valūtas veikalos. Cena dažreiz tik zema ka saņem 10 rubļu vērtību par vienu dolaru.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti. Par vienu rubli jāmaksā $2.13, bet piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.

Tuvākai informācijai un pieprasot katalogu, rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. — 125 East 23rd. Street, Second Floor, New York, N. Y. 10010, tālr. 982-1530. pirktspējas jautājum?

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ

ATSEVIŠĶI NUMURI
PERKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
383 Roncesvalles Ave.

Lotus Florists
762 Bathurst St.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Pavasaris Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONA

O. Andersons
120 Barton St. E.

Northland Grocery
28 Market St.

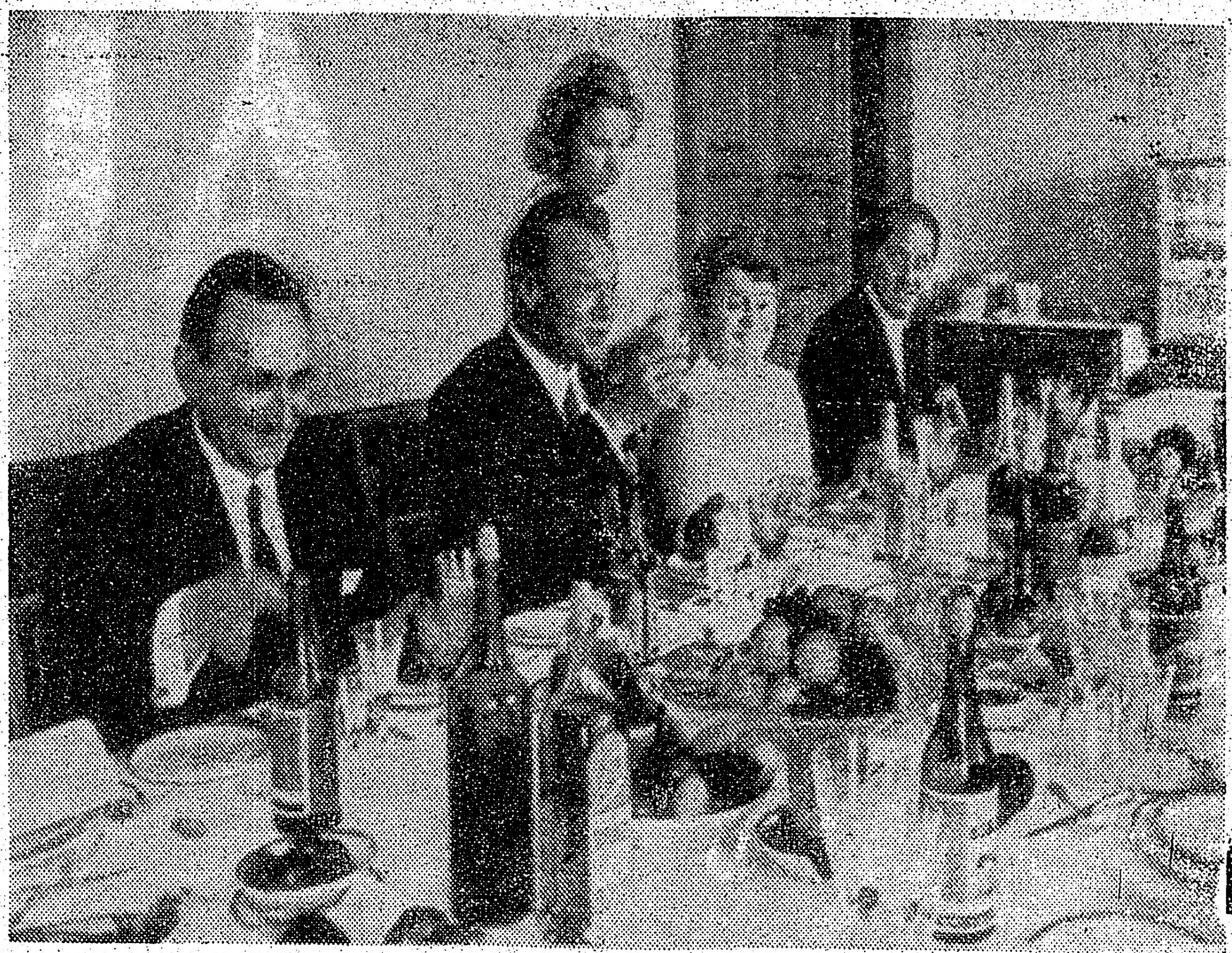

Rietumvācijas kanclera Vilija Branta delegācija pēc varas nelietošanas līguma parakstīšanas Maskavā. Uzņēmumā: kanclers uzsauc tostu jaunajam līgumam.

Brants nezaudē lielību

Pēc trīs brīvo demokratu locekļu izstāšanās no koalicijas un pāriešanas opozicijā Rietumvācijas kanclers Brants sarunā ar žurnālistiem apgalvojis, ka viņa koalicijas valdība vadīs valsti līdz pilnvaru laika beigām — 1974. gadam. Komentējot brīvo demokratu Zigfrīda Coglmana, Ericha Mendes un Heinca Starkes aiziešanu no koalicijas, Brants lielīgi izsacījies: „Viņi nebija izšķirēji un nekad nav balsojuši par mums. Mūsu valdībai ir sešu locekļu vairākums un mēs neesam vājāki kā tad, kad nācām pie varas.” Brants tālāk apgalvojis, ka vācu saimniecība pašlaik ir vēl stiprāka nekā tajā laikā, kad viņš pārņēmis varu, piezīmēdams: „Vācu marka, blakus Šveices frankam, ir cietākā valūta pasaulē.”

Runādams par nākotnes nodomiem, kanclers uzsvēris: „Mūsu tiešie ienākumi palielinājušies, darbs nodrošināts visiem, mums ir financiāli pamati mūsu iekšējo reformu izvešanai turpmāko četru gadu laikā.” Ārlietu politikā Brants devis šādu nodrošinājumu: „Mums nav jāratificē vai jāuztur spēkā varas nelietošanas līgums ar Pad. savienību, kamēr nav sasniegts Berlīnes jautājuma apmierinošs atrisinājums. Tajā iekļautas garantijas Rietumberlīnes ciešajām saitēm ar Rietumvāciju un pieeja satiksmes ceļiem pilsētai.”

Agrākais brīvo demkratu partijas priekšsēdis Mende intervijā laikrakstiem paregojis, ka drīzā laikā viņa piemēram sekošot vēl vairāki citi brīvo demokratu partijas deputāti bundestāgā. Tādā kārtā valdība zaudēšot vairākumu „dabiskā ceļā”. No sociāldemokratu puses toties dzirdams apgalvojums, ka viņi valdīs kaut vai ar vienas balss vairākumu, gatavi palikt pat vieni paši minoritātes mazākuma valdībā. Līdz ar brīvo demokratu frakcijas samazināšanos no 31 deputāta uz 28 tagad mainās spēku samērs arī bundestaga komisijās. Opozicija tādā kārtā iegūst vairākumu gandrīz visās svarīgākajās komisijās, kas stipri var ietekmēt valdības darbību.

Pastāv jau minējumi, ka jaunais kanclers varētu būt demokratu frakcijas līderis Barcels, kamēr Štrauss kļūtu par apvienotā finanču un saimniecības resora vadītāju. Par ārlietu ministru min Šrēderu, kas šo resoru vadījis jau ilgus gadus Ādenauera un Ērharda laikā.

No Bonnas politiskām aprindām jau dzirdams, ka Maskava tagad pa visiem diplomātiskiem kanāļiem steidzinot Brantu ar līguma ratifikāciju, atsaucoties uz kanclera it kā dotajiem solījumiem Brežņevam viņu četru stundu ilgajā sarunā Kremlī, kaut gan par tām nekas oficiāli nav publicēts. Vai Maskavā izdzertās vodkas glāzītes un apsēstais kaviārs beidzot kancleram Brantam nenesīs rūgtas paģiras, vēl pāragri spriest. Katrā ziņā Maskava tagad ieinteresēta panākt Kremlī noslēgtā varas nelietošanas līguma ratifikāciju, pirms vēl Branta koalicija nav galīgi sašķobījusies un viņš vēl atrodas kanclera krēslā.

PASŪTINIET SAVIEM PIEDERĪGIEM UN PAZIŅĀM
PĀRTIKAS PARAUGSAIŅI

2—2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, bruto 10 kg	21.40
6—Baltie kviešu milti vai cukurs (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes, bruto 20 kg	27.40
8—18 kg manna, vai rīsi (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) bruto 20 kg	29.50
11—0,5 kg sviests, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 80 cigaretes, bruto 5 kg	27.50
12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	43.60
13—2 kg sviests, 1,5 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, bruto 10 kg	42.30
14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	73.00
15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēts filē, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bruto 10 kg	45.00
16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	79.00
20—1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēts filē, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 g kakao, 454 g medus, 60 cigaretes, 10 kg	35.00
21—iepriekšējais sainis dubultots, ar 200 cigaretēm, 20 kg	60.80
22—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr. „Nescafē”, 300 gr šokolāde, 225 gr. šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	25.50
23—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots	38.80
24—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karmeles, 20 svecītes un 60 cigaretes	32.90
25—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr saldās mandeles	55.50

PASŪTINĀMI
DVG RĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

RUDOLFS KIRSIS
grāmatvedis — revidents
ROSENBLUTH & EGER
chartered accountants and auditors
3335 Yonge St., Toroonto 12, tālr. 481-5377, dzīv. 536-7715

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr. Mrs. Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa $2.00 par 1 mēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

Izdevēji—
MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta technikā
ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Iepazīstieties ar plašāko un kopš 20 gadiem regulāri iznākošo
Daugavas Vanagu Mēnešrakstu!
Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.
Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literātūrai, mākslai, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktuālitātēm.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5.50, atsevišķs numurs $1.00.
Pasūtināms: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

Labākās kārtis ir Niksona rokās

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ” NO VAŠINGTONAS

ASV konstitūcija ir amerikāņu „svētā govs”. Varbūt, ka tā nav ideālākā valsts satversme, bet amerikāņi to uzskata par gandrīz nediskutējamu politiskās gudrības iemiesojumu. Konstitūcijā atsevišķām individa tiesībām pamatā ir amerikāņu apņēmība nodrošināt visiem pilsoņiem brīvības, par kurām liela daļa pasaules varētu tos tikai apskaust. Ir visiem zināms, ka konstitūcionālās pilsoņu brīvības bieži vien nelietīgi savā labā izmanto tieši pretvalstiski un noziedzīgi elementi. Piektais konstitūcijas pants, kā zināms, dod juridisku attaisnojumu pat neapšaubāmiem noziedzniekiem neatbildēt uz jautājumiem, kas tiem nav pa prātam un varētu pierādīt viņu vainu. Ir gan runāts par šī absurdā panta grozīšanu, bet tālāk par runām vēl nav tikts.

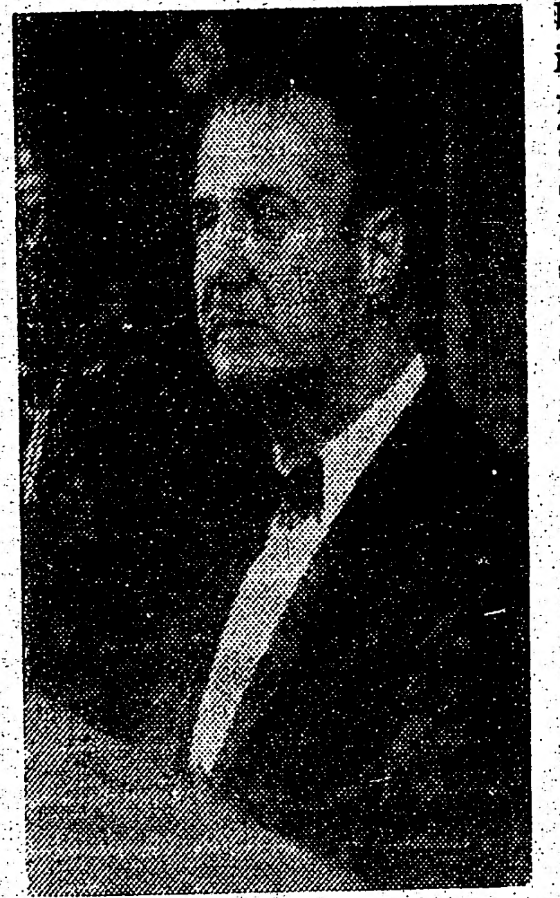

Republikāņu kampaņā viceprezidents Agņū bija viens no smagākajiem politiskajiem lielgabaliem.

Īstas demokratijas pasargāšanai ASV satversmē savas funkcijas ir noteiktas arī tautas vēlētiem atsevišķiem politiskiem iestādījumiem, t.i. prezidentam — administrācijai, tautas vietnieku namam un senātam. Citu demokratisko valstu vairākumam izpildvara var palikt valdības rokās tikai tik ilgi, kamēr tai ir parlamentā nepieciešamais balsu vairākums. Ne tā tas ir ar amerikāņiem. Bieži vien vēlēšanās viena partija nodrošina sev tiesības uz valsts izpildvaru, bet otrai partijai ir vairākums tautas vietnieku namā un arī senātā. Te jāievēro, ka tautas ievēlētie deputāti un senātori bieži vien atsevišķos jautājumos akli neseko savas partijas noteiktām vadlīnijām. Demokrati balso par republikāņu iesniegtiem likumprojektiem un republikāņi, sekojot personīgai pārliecībai vai politisku iemeslu dēļ nereti balso kopā ar demokratiem. Divpartiju sistēmā valdības likumdošanu varētu daudz ātrāk un labāk īstenot, ja partijai, kuru pārstāv prezidents, būtu arī nepieciešamais vairākums tautas vietnieku namā un senātā.

Paradoksālais stāvoklis, kurā prezidents nav drošs, vai viņa administrācijas soļiem piekritīs abas tautas vēlētās likumdošanas iestādes, ASV valda jau no prezidenta Niksona stāšanās amatā. Jau otru gadu Baltajā namā izpildvara ir republikāņa Niksona rokās, bet tajā pašā laikā demokratiem ir vairākums kā tautas vietnieku namā, tā arī senātā.

Viena no ASV satversmes īpatnībām ir arī tā, ka prezidentu gan ievēl uz četriem gadiem, bet šo četru gadu starplaikā notiek daļēja senāta un tautas vietnieku nama locekļu pārvēlēšana, jo šajā laikā izbeidzas 435 deputātu un 33 senātoru mandāti. Un tā 3. novembra vēlēšanās izšķirsies, vai demokratiem arī turpmāk izdosies paturēt vairākumu abās pieminētās likumdošanas iestādēs vai arī 3. novembra vēlēšanu rezultātā republikāņiem būs vairākums senātā un tautas vietnieku namā. Līdzšinējā pieredze rāda, ka tā dēvētajās starpgadu vēlēšanās parasti labākus panākumus gūst valdošās administrācijas opozicijas partija. Visas zīmes rāda, ka šogad šī tradicija var tikt lauzta. Vēlēšanu priekšvakarā Vašingtonā valda pārliecība, ka šoreiz demokrati var piedzīvot sakāvi. Cik lieli būs demokratu zaudējumi un vai republikāņi iegūs absolūtu vairākumu, tas ir cits jautājums.

Prezidenta Niksona un viceprezidenta Agņū pēdējo nedēļu aktīvā iesaistīšanās vēlēšanu kampaņā var izrādīties par izšķirēju faktoru. Republikāņu partijas vēlēšanu platforma, šķiet, atbilst tautas vairākuma prasībām: izbeigt iecietību iepretim noziedzīgiem un pretvalstiskiem elementiem, citiem vārdiem, tikt galā ar pašu mājas problēmām, kas līdz kaklam ir ikvienam caurmēra amerikānim. Ievest kārtību pašumājās amerikāņi uzskata par daudz neatliekamāku uzdevumu nekā spriedelēšanu, vai ASV ārpolitika ir pareiza vai aplama. Vēl šāgada sākumā uzskatīja, ka Vietnamas jautājums priekšā stāvošajās vēlēšanās spēlēs galveno lomu. Tagad Vietnama vairs nav degpunktā, jo prezidents Niksons ir solījumu turējis un, ejot pa pareizu ceļu, apņēmīgi cenšas panākt ASV izkāpšanu no Indokīnas konflikta purva. Tautas vairākums, kā to rāda pēdējās sabiedriskās domas pētīšanas iestādījumu aptaujas, stāv aiz prezidenta. Prezidenta popularitāti tautā var izskaidrot kā tautas vairākuma pagriezienu no liberālisma uz konservātīvismu. Tieši tādēļ var sagaidīt, ka 3. novembrī arī izbeidzas nenormālais stāvoklis, kurā prezidenta labiem nodomiem bija jānoslīkst sarežģītos politiskos manevros tautas vietnieku namā un senātā. Pateicoties prezidenta popularitātei, republikāņu partija 3. novembrī var rēķināties ar uzvaru. Republikāņu panākumu pamatā var būt arī pašreizējais demokratu partijas vājuma un samulsuma stāvoklis. Demokratiem šodien nav pat neviena izcila politiķa, kas vienpersonīgi, autoritātīvi varētu runāt savas partijas vārdā. Hamfrijs, Maskijs un Edvards Kenedijs ir vairāk norūpējušies par savas personīgās tālākās politiskās karjēras nākotni nekā par demokratu partijas mazākā kalibra politiķu sacensību ar republikāņu pretkandidātiem.

Vietnamas problēmām izbālot, noziedzību apkarošanas, likumības un kārtības ievešanas saukļus jau monopolizējuši republikāņi. Demokrati vēlēšanās pie lielā zvana gan cenšas piekārt šķietamās Niksona administracijas neveiksmes inflācijas apkarošanā un arī bezdarba problēmas. Šīs problēmas nenoliedzami pastāv, bet vai demokrati būtu ar šīm problēmām tikuši labāk galā, par to jāšaubas. Inflācijas pūķim Niksons kaut kā ir piesējis asti. Caurmēra amerikānis, neskatoties uz inflāciju, tiek itin labi galā ar sava personīgā budžeta sabalansēšanu. Lielais pilsoņu vairākums šodien izpelna pat tik daudz kā nekad agrāk.

3. novembra vēlēšanās izšķirējs faktors var izrādīties tieši organizēto strādnieku balsis.. Demokratiem par lielu nepatikšanu, „reakcionāro” prezidentu atbalsta tieši pašas lielākās un nozīmīgākās amerikāņu arodbiedrības. Bija laiki, kad šīs arodbiedrības ar milzu līdzekļiem atbalstīja demokratus ikvienā vēlēšanu sacensībā pret republikāņiem. Ir jāšaubās, vai šodien arodbiedrības papildinās jau tā plāno demokratu partijas kasi.

Demokrats Maskijsir vairāk norūpējies par personīgo politisko karjēru nākotnē.

Kāds populārs Vašingtonas politiskais komentātors nesen rakstīja, ka 3. novembra vēlēšanās republikāņu milzis mērīšoties spēkiem ar demokratu punduriti. Varbūt, ka tā, bet visu iespēju zemē Amerikā arī 3. novembrī nav izslēgta iespēja sagaidīt pārsteigumu. Nav jāaizmirst amerikāņu mentālitāte, kas bieži vien bez racionāla izskaidrojuma principa dēļ nostājas vājākā brāļa pusē. Varbūt, ka tas šoreiz nenotiks, jo manuprāt visas stiprākās kārtis divos gados prezidents Niksons ir savācis savās un līdz ar to republikāņu partijas rokās.

Aleksandrs Ķegumnieks

BRAUCIENS UZ MĒNESI

(Pārnesums no 5. lpp.)

celties tikai pēc 9 sekundēm. Zem izšaušanas platformas ir baseins, ko nepārtraukti piepilda ar aukstu ūdeni, lai kaut cik mazinātu milzīgo karstumu. Raķešu izšaušanai lieto tikai cietās degvielas, kam jābūt sasaldētām precīzi, ka tajās nedrīkst būt neviena gaisa burbuļa vai cita veida plaisas, jo tas varot ietekmēt raķešu izšaušanas virzienu. Sasaldētās degvielas uzglabā bunkuros, bet astronautiem vajadzīgais šķidrais skābeklis glabājas lielos virszemes tankos. Pēc raķetes izšaušanas atslēdza dzelzs durvis paskaidrojot, ka aizslēgšana izdarīta vienīgi, lai aizsargātu nevainīgas dzīvības no uzbraukšanas debesu valstībā nelaikā. Reiz durvis bijušas aizslēgtas 18 stundu, kad noticis negadījums. Vadītājs rāda vietu, kur sadeguši trīs astronauti. Autobusā valda klusums. Drīz autobuss apstājas otru un pēdējo reizi. Šoreiz celtne izskatās pēc liela bunkura, ko Vācijā pēdējā kaŗā lietoja paslēptuvei no gaisa uzbrukumiem. Izkāpjot no autobusa, galva krietni jāatliec, lai ieraudzītu jumtu. Ēkas augstums 52 stāvi. Še ir vieta, kur raķetes samontē un pārbauda. Iekšpusē var vērot lielo krānu, kas uzvelk raķešu daļas vajadzīgā augstumā, lai no montēšanas platformām savienotu dažādās raķešu daļas. Bet krāns ir tādā augstumā, ka to grūti visu redzēt. Pašreiz sagatavojot Apollo-14 un 15, ko paredzēts izšaut nākamā gada 31. janvārī. Pēc sastādīšanas raķeti nogādā izšaušanas vietā, kur to vēlreiz pārbauda. Raķetes pārvietošana notiek uz milzīgas (tiešā nozīmē!) automašīnas-transportētāja. Apollo raķete sveŗ 6 miljonus mārciņu, lielā Saturna-V raķete 8 miljonus mārciņu, bet kopsvars, ieskaitot izšāvēju, pārsniedz 18 miljonu mārciņu. Tas viss izšaušanas vietā jānogādā vertikālā stāvoklī! Ja tornis nejauši sasvērtos uz vienu pusi, lielais darbs būtu pazudis! Pārvešanu tādēļ kontrolē hidrauliskie pacēlēji, gādājot, lai arī ceļa nelīdzenumos tornis nesašķiebtos. Transportētājam ir 8 kāpurķēžu riteņi, katrs 8 pēdu platumā, bet pati mašīna ir 132 pēdas plata. Stundā tā paveic tikai vienu jūdzi, patērējot galonu dīzeļeļļas, lai nobrauktu 18 pēdu.

Apmeklētāju centrā izstādītās raķetes ikviens var apskatīt no tuvienes vai tālienes, arī degvielu sistēmu. Izstādītas arī divas izplatījuma lidojumu kapsulas, kurās lidojuši astronauti. Vērojama arī pirmā bez cilvēkiem izšautā raķete. Nepārtraukti raida filmas gan par lidojumiem, gan par mēness atklāšanu. Pie sienām lidojumu uzņēmumi, citur mēness virsmas veidojumu attēli. (Ja kāds no lasītājiem varbūt šaubītos par šī raksta patiesīgumu, varu atklāt, ka 90% ir patiesība, pārējais pievienots illustrācijai.)

Pēdējā vakarā Floridā atkal draudzīgs pārsteigums: Pēc vakariņām pie moteļa durvīm klauvē un aicina nākamo dienu pavadīt izbraukumā, kuŗā viss samaksāts, arī brokastis un pusdienas. Aicinātājs tomēr nesaka, kas izbraukumu rīko, bet to viegli uzminēt — ir atkal iespēja iegādāties vērtīgu zemes gabalu ar dabīgu apūdeņošanu vai sausajos gados bez tās. Šoreiz tomēr draudzīgi atsakāmies no brīvas ēšanas, jo jūtam, ka floridiešu laipnību esam izmantojuši par daudz. Gandrīz trešo daļu no uzturēšanās izdevumiem kāds bez iepriekšējas norunas mums bija samaksājis vai citādā veidā atlīdzinājis. Vajadzīgs gan stingrs raksturs, lai no piedāvātajiem labumiem atteiktos, it sevišķi pirmo reizi. Vēlāk, kad radušies piedzīvojumi, rodas arī veidi, kā pirkšanu „apiet ar likumu”.

V. Irbe

Mūsu politiskais darbs . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nenoliedzot mūsu latvisko izcelsmi, jo vadošās personas ļoti labi prot novērtēt, ka tie, kas pārāk viegli aizmirst savu nacionālo izcelsmi, viegli aizmirsīs arī savu zvērestu ASV karogam, ja vien par to būtu jācīnās. Ja mēs kā latvieši prasītu Latvijas brīvību, tas radītu maz atsaucības, bet ja mēs kā aktīvi amerikāņu politiskās dzīves līdzdalībnieki varēsim aprādīt, ka mūsu pieredze un pārliecība saka, ka tik ilgi, kamēr kāda vieta pasaulē ir apdraudēta, jeb tajā zaudēta brīvība un šis fakts apdraud arī amerikāņu dzīvi un nākotni — šo domu uzklausīs un apsvērs, vēl jo vairāk tad, kad varēsim šo uzskatu paust kā aktīvi un atzīti ASV politiskās dzīves līdzstrādnieki. Šajā ziņā Amerikas latviešu republikāņu apvienībai un tās daudzajām nodaļām ir daudz lielāka nozīme mūsu cīņā par Latvijas brīvību nekā to kūtrie, bieži egoistiskie visa kritizētāji un bezcerību sludinātāji spēj vai grib saprast.

Mums ir arī jāapzinās, ka ir velti runāt par mūsu spēku vien, jeb mūsu apspiesto spēku kopībā, ja mēs nespējam saskatīt, ka pasaulē pašreiz ir divas lielvaras. Vienā pusē komūnisms padomju imperiālistu vadībā, bet otrā ASV, kuŗas savu spēku rada un rod, aizstāvot un iedzīvinot brīvības un individa tiesību principus. Ir pilnīgi nepieciešami apzināties, ka bez spēcīgām un nacionāli noskaņotām ASV mūsu cerības redzēt Latviju un apspiestās tautas brīvas līdzinās nullei. Vēl vairāk būtu jāapzinās, ka ja ASV vadību pārņemtu „liberāļi” un sasapņotu ilūziju ārpolitikas, Pad. savienībai piekāpīgie pārstāvji, kā to desmit gadus demonstrēja demokratu valdība un kongresa vairākums, komūnisms iegūtu arvien lielāku svaru un apdraudētu arī mūsu labo un pārpilnības piebārstīto dzīvi šodien un mūsu bērnu un bērnubērnu nākotni.

Mēs gribam prasīt daudz no mūsu vislielākā vairuma atbalstītā prezidenta Niksona— ir kārtību valstī, ir noziedzību apkaŗošanu, ir arī stingru un brīvības principu iedzīvinātāju ārpolitiku, bet mēs pārāk maz darām, lai prezidents iegūtu tādu kongresa vairākumu, kas viņa darbu nevis kavē, bet gan atbalsta. Šo iemeslu dēļ mums būtu jāsaslēdzas republikāņu partijas rindās un 3. novembrī ne tikai jābalso par konservatīvā spārna un prezidenta partijas kandidātiem, bet arī atklāti mūsu nostāja jāpasaka un jādara iespējamais, lai arī vienaldzīgie atmestu savu kūtrumu un kļūtu aktīvi politiski cīnītāji, nevis ar skaistām runām, bet gan darbiem. Ja kādam ir grūti „atrast laiku”, vēl arvien ir iespēja šo cīņu atbalstīt materiāli. Mēs esam sev iekaŗojuši zināmu stāvokli republikāņu partijā, kuŗa mūs atzīst un arī uzklausa. Mums ir jāparāda, ka mēs esam šīs atzinības vērti. Mums ir arī jāapzinās, ka mēs esam viena no vismazākajām nacionālitāšu grupām, ka tikai vienoti un ar patiesu aktīvitāti mēs varam rast tālāku mūsu domu un prasību uzklausīšanu. Mūs respektē kā vienu no vislabāk organizētām nacionālitāšu grupām. Lieli nopelni šajā ziņā ir Amerikās latviešu apvienībai, kuŗa ir vienīgā mūsu reprezentējošā organizācija, kamēr ne vienai vien citai nacionālitāšu grupai tādas ir vairākas, kuŗas viena otru neatzīst.. ALA un līdzīgas organizācijas citās valstīs ir politisks kapitāls, ko nedrīkst novērtēt par zemu. Mums ir jāizšķiras būt arī politiski vienotiem. Šī izšķiršanās, liekas, nav grūta.

Ja kāds negrib sevi tīši apmānīt, ir viegli saskatāms, ka demokrātu partija iet arvien kreisāku ceļu, un ir ar mieru apstiprināt komūnistu laupījumu, vienalga, kāda cena būtu maksājama par kādu īslaicīgu uzvaru. Republikāņi šajā ziņā ir un paliks arvien īsti ASV patrioti, bez kosmopolitānisma un internacionālisma piejaukuma, ar to arī garantējot ASV brīvības principu uzturēšanu un atgūstot ASV spēku un starptautisko prestižu, arī brīvības principu iedzīvināšanā visu tautu un valstu labā. Ne velti republikāņu partijas priekšsēdis R. Mortons savā rakstā republikāņu nacionālitāšu pārstāvjiem saka: „Es ticu, ka komūnisms ir jāatklāj un jāsavalda ikvienā pasaules malā, neraugoties uz cenu, kas būtu maksājama, jo mēs zinām, ka komūnisma vadoņu nolūks ir mūsu brīvības iznīcināšana. Es ticu, ka vienīgi noteikta un stingra ASV ārpolitika var novērst komūnisma verdzību pasaulē.”

Mēs zinām, ka prezidents Niksons vēlas mieru visai pasaulei, bet nav šaubu, ka prezidents to nepirks uz citu tautu brīvības izpārdošanas rēķina. Bet mums ir arī jāzin, ka prezidentam ir nepieciešams kongress, kas viņa darbu atbalsta un nevis kavē. Tādēļ mūsu pašu nākotnes labā un mūsu sapņa par Latvijas brīvību iedzīvināšanai mums ir jādod prezidentam mūsu atbalsts. To var sasniegt vienīgi ar mūsu vienotu stāju, stāvokļa izpratni un neatlaidīgu darbu. Izbeigsim pārāk daudz runāt savā starpā, bet sāksim strādāt mērķtiecīgi mūsu pašu un ASV labā. Neaizmirsīsim, ka bez spēcīgas un nacionālas Amerikas nebūs brīvas Latvijas.

Voldemars Korsts

Pēc ilgām ciešanām Dieva mierā aizgājusi mūsu māte

Vera Umbris

Mirusi š. g. 17. septembrī,
apbedīta 26. septembrī Jēkabpils kapos.

Mīļā māt, lai pār Tevi
un atmirdz svētās mūžības gaisma un mīlestība.
Dievs nav mirušo, bet dzīvo Dievs.
Mat. ev. 22—32.

Dziļās sērās
meita Latvijā, dēls Kanadā,
radi un draugi Latvijā un
Austrālijā

Mūsu mīļais

Hugo Birkhāns

aizgājis mūžībā 1970. gada 19. septembrī Cēsīs.

Mīļā piemiņā paturēs
piederīgie Kanadā

TORONTO ZIŅAS

(Pārnesums no 4. lpp.)

skolas rīcībā vēl tikai viens stāvs. Skolas darbā šogad ir jauninājums — vecāku un skolotāju sapulcē nolēma iekārtot arī bērnu dārza klasi 2 — 4 gadu vecajiem, lai vieglāk būtu vecākiem, kuŗi uz svētdienas skolu ved lielākos bērnus. Šo klasi, kuŗā vecāki bērnus varēs atstāt dievkalpojuma laikā, paši vecāki arī organizējuši, un to pārzinās Inta Lukša. Svētdienas skolā bez vadītājas A. Cēberes un līdzšinējiem skolotājiem prāv. B. Feddera, E. Ķivles, V. Brūniņas un V. Melli šogad skolotājas darbu uzņēmusies vēl Indra Vaivara, bet par palīgskolotāju darbosies Zane Ezera.

● Latviešu kaŗa veterānu - strēlnieku biedrības Kanadā 17. oktobrī rīkotais tradicionālais groziņu vakars Latviešu namā bija pulcinājis ap 70 dalībnieku. Ar literāriem priekšnesumiem sarīkojumā piedalījās Biruta Senkēviča un Lidija Auzāne - Tīcmane. Bija arī mantu loterija. Vakars aizritēja sirsnīgā noskaņā un kopīgās dziesmās. — 9. janvārī biedrība paredzējusi 10 darbības gadu atceres sarīkojumu.

● Sv. Andreja draudzes jauniešu grupa pārorganizējusi savu darbību, pirmajā sanāksmē, 17. oktobrī, kuŗā piedalījās 18 jauniešu, ievēlot savu valdi. Par tās priekšsēdi izraudzīja Anitu Kalniņu, bet valdē — Maiju Kuperi, Imantu Ķivli un Imantu Kārkliņu. Nākošā sanāksme paredzēta 8. novembrī plkst. 9.30 rītā baznīcas telpās, kur korintiešu vēstules tekstu iztirzās paši jaunieši pēc Maijas Kuperes ievadījuma referāta.

● Ieskaitot pašas darbinieces, Latviešu nama dāmu komitejas 24. oktobrī rīkotais saviesīgais vakars bija pulcinājis ap 70 dalībnieku. Nepienākot gaidītajai dzērienu pārdošanas licencei, vakara dalībniekiem nācās apmierināties ar desiņām, tēju un kafiju, taču par deju mūziku gādāja īpaša kapella. Sarīkojuma „nagla” bija ceļojumu izloze, kuŗai loterijas lozes bija izplatītas arī jau iepriekš. Galvenais laimests — ceļojums uz Edmontonu vienai personai — piekrita lozei Nr. 974, bet pārējos ceļojumus guva šādu ložu numuri: 38, 158, 185, 307, 318, 505, 566, 814,, 866, 924, 941, 948, 1204,, 1263, 1341,1557, 1695 un 1865.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā 24. oktobrī rīkotā rudens balle DV namā bija pulcinājusi ap 70 apmeklētāju. Sarīkojuma laikā notika arī apvienības rīkotās mantu loterijas izloze, kuŗai lozes bija izplatītas jau iepriekš. 48 laimētājus publicēs sludinājumos laikrakstos. Rīkotāji lēš, ka loterija dos ap 1000 dol. atlikumu. Apvienības valdes priekšsēdis J. Grīnvalds apsveica biedrus, kuŗiem piepildījušies „apaļi” mūža gadi, pasniedzot tiem tradicionālos Nameja gredzenus. Tos sarīkojumā saņēma Marija Krūze, Rūdolfs Ceinovskis un Nikolajs Lideks, bet Hermanis Stārasts nebija ieradies. Deju mūziku spēlēja igauņu Arro kapella. Paredzams, ka sarīkojums dos ap 100 dol. atlikumu.

● Latviešu sporta apvienības Kanadā gadskārtējā sportistu balle, kuŗas atlikums domāts sporta rīku iegādei, notiks 31. oktobrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā.

● Toronto latviešu baptistu draudzes jau 6. gadu rīkotais laikmetīgo pārdomu referātu cikls sāksies 29. oktobrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kur māc. R. Ekšteins runās par tematu „Cilvēks, paradīze, pasaule, Dievs”. — 1. novembrī plkst. 4 pēcpusdienā Valmera ielas baznīcas svētdienas skolas zālē notiks draudzes 19. gadasvētki.

● Toronto latviešu biedrības pirmais kādam Latvijas apgabalam veltītais biedru vakars, šoreiz Kurzemei, notiks 31. oktobrī plkst. 8 vakar Latviešu namā.

● Edvīna Kadeģa gleznu izstādi, kuŗa ilgs vienu nedēļu, atklās 31. oktobrī plkst. 3 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē.

● Austrumu draudzes bazārs, tūlīt pēc Roformācijas dienas dievkalpojuma, notiks 1. novembrī plkst. 3 pēcpusdienā Sv. Barnaba baznīcas telpās. Paredzēts arī kafijas galds un laimes aka bērniem.

● Toronto etnisko grupu kopīgi rīkoto pretļeņinisma izstādi „Ļeņins bez maskas” pilsētas valdes nama bibliotēkā 2. novembrī plkst. 5.45 pēcpusdienā atklās Toronto pilsētas galva V. Denisons. Izstāde turpināsies līdz 13. novembrim.

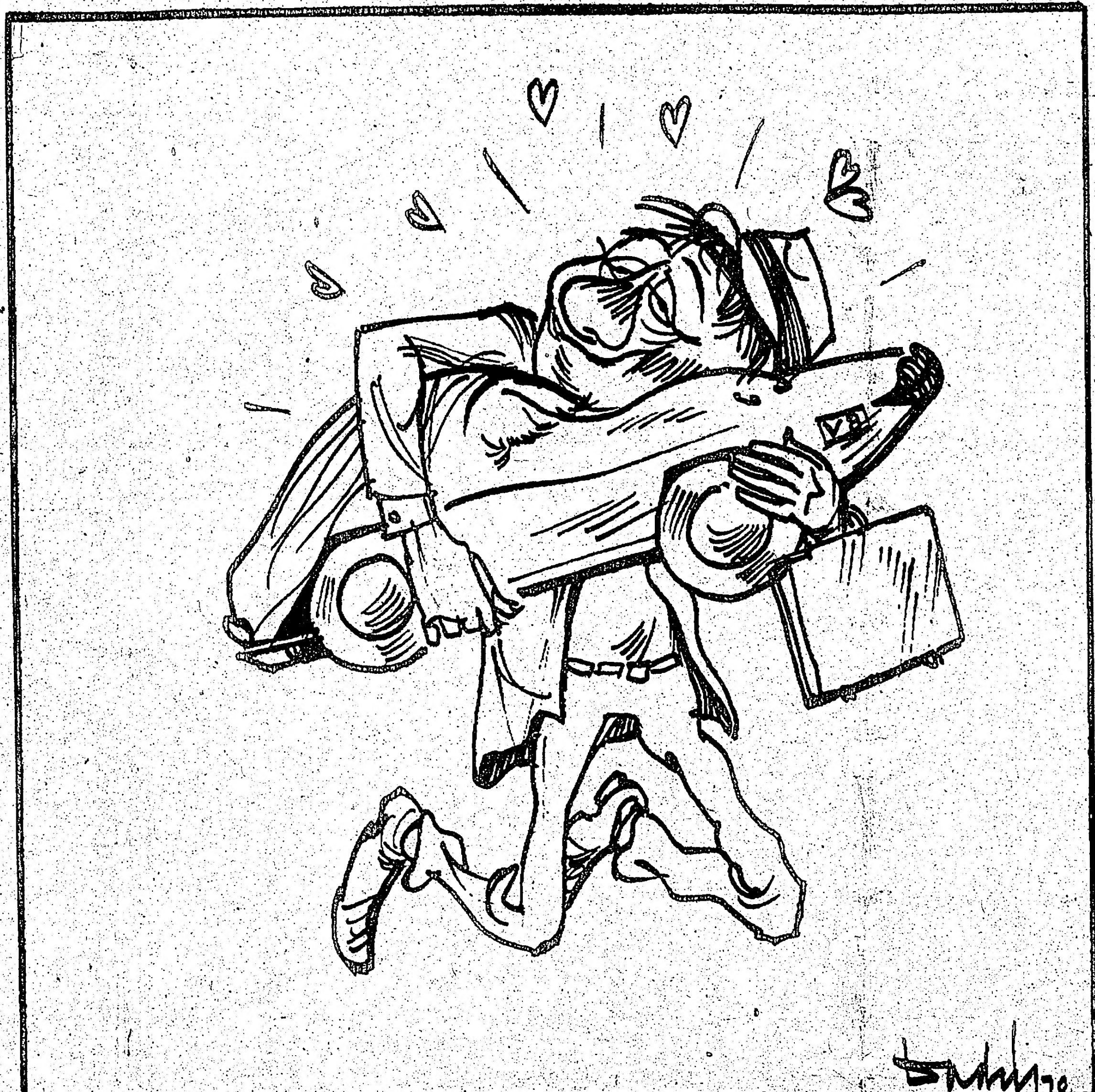

Auto tiek uzskatīts kā galvenais gaisa saindētājs, bet . . . cik grūti gan mūsdienu cilvēkam no tā šķirties . . .

Daža karikatūra